

Stichting
Pensioenfonds
Smurfit Nederland

Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland
Warandelaan 2
4904 PC Oosterhout
Telefoon: +31 (0)162 - 48 00 17
Telefax: +31 (0)162 - 48 00 98

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41189915

Verslag over het boekjaar
1-1-2014 t/m 31-12-2014

Toelichting bij de foto:

Smurfit Kappa Roermond Papier

Bas Noldus

Inhoud

	Pagina
Meerjarenoverzicht	5
Bestuursverslag	
Algemene pensioenontwikkelingen	7
Ontwikkelingen in 2014	7
Doelstellingen voor 2015	8
Profiel en organisatie	9
Premiebeleid	14
Toeslagbeleid	16
Beleggingsbeleid	19
Pensioenbeleid	25
Uitvoeringskosten	28
Risicoparagraaf	29
Financiële positie van het Pensioenfonds	33
Verzekerdenbestand	35
Verslag verantwoordingsorgaan	
Verklaring verantwoordingsorgaan	37
Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan	40
Samenvatting verslag visitatiecommissie	
Verslag visitatiecommissie	41
Reactie bestuur op verslag visitatiecommissie	43
Jaarrekening	
Balans per 31 december	46
Staat van baten en lasten	48
Kasstroomoverzicht	50
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	51
Toelichting op de balans per 31 december	55
Toelichting op de staat van baten en lasten	64
Risicoparagraaf	71

Pagina**Overige gegevens**

Gebeurtenissen na balansdatum	77
Resultaatbestemming	78
Actuariële verklaring	79
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	81

Meerjarenoverzicht

	2014	2013	2012	2011	2010
Aantallen					
Actieve deelnemers	322	319	332	343	354
Gewezen deelnemers	425	433	433	428	423
Pensioengerechtigden	405	400	407	410	405
Totaal	1.152	1.152	1.172	1.181	1.182
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Vordering op Nationale-Nederlanden inzake garantiecontract	115.359	99.315	104.155	95.882	84.518
Beleggingen					
Belegd vermogen	107.323	84.953	90.290	82.752	78.542
Belegd vermogen risico deelnemers	9.729	7.776	7.168	5.980	5.530
Beleggingsopbrengsten depot	25.053	-3.169	7.564	6.766	8.071
Beleggingsopbrengsten risico pensioenfonds	937	158	147	437	489
Beleggingsopbrengsten risico onderneming (VUT-regeling) ¹⁾	276	-51	163	-	-
Beleggingsopbrengsten risico deelnemers	1.672	254	729	-34	362
Reserves					
Algemene reserve	4.896	4.940	5.576	6.174	587
Bestemmingsreserve ²⁾	210	-	-	-	-
Totaal reserves	5.106	4.940	5.576	6.174	587

1) Vanaf 2013 worden de beleggingsopbrengsten VUT apart gepresenteerd. Tevens zijn voor de vergelijkbaarheid de cijfers voor 2012 aangepast. De cijfers vóór 2012 zijn niet aangepast.

2) Ultimo 2014 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van 210, zijnde het verschil tussen de ontvangen premie en benodigde premie in de Aanvullende Pensioen Spaarregeling. De vorming van deze bestemmingsreserve is conform de afspraken gemaakt tussen sociale partners. De aanwending van deze bestemmingsreserve is onderdeel van de gesprekken tussen sociale partners in 2015.

	2014	2013	2012	2011	2010
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen	115.359	99.315	104.155	95.882	84.518
Voorziening langdurig zieken	190	187	189	208	214
Totaal technische voorzieningen	115.549	99.502	104.344	96.090	84.732
Afgeleide rente ultimo	1,82%	2,71%	2,39%	2,73%	3,44%
Overige voorzieningen					
VUT-voorziening	1.137	1.102	1.634	2.148	2.624
Totaal overige voorzieningen	1.137	1.102	1.634	2.148	2.624
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	9.729	7.776	7.168	5.980	5.530
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	3.285	3.315	3.297	3.284	4.215
Pensioenuitkeringen	3.796	3.836	3.850	3.883	3.740
VUT-uitkeringen	66	324	527	753	785
Dekkingsgraad					
Vereiste dekkingsgraad	101,1%	101,1%	101,1%	100,0%	102,7%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	101,1%	101,1%	101,1%	101,1%	101,1%
Dekkingsgraad ¹⁾	104,2%	105,0%	105,3%	106,4%	100,7%

1) De dekkingsgraad wordt als volgt berekend: algemene reserve + voorziening pensioenverplichtingen gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen.

Bestuursverslag

Algemene pensioenontwikkelingen

Er is in 2014 veel gebeurd op het gebied van de aanvullende pensioenregelingen, zoals de invoering van een nieuw Financieel Toetsingskader. Ook werd in 2014 de fiscale wet- en regelgeving verder aangepast, waardoor de aanvullende pensioenregelingen met ingang van 1 januari 2015 opnieuw versoberd zijn. Verder moesten met ingang van 1 juli 2014 alle pensioenfonds de Wet versterking bestuur pensioenfonds hebben geïmplementeerd.

Deze onderwerpen –en met name de gevolgen voor het Smurfit Nederland pensioenfonds (hierna het pensioenfonds)– worden besproken in de volgende hoofdstukken. Hierbij wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Profiel en organisatie;
- Premiebeleid;
- Toeslagbeleid;
- Beleggingsbeleid;
- Pensioenbeleid;
- Uitvoeringskosten;
- Risicoparagraaf;
- Financiële positie van het pensioenfonds; en
- Verzekerdenbestand.

Vervolgens worden de verslagen van het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie weergegeven met daarbij een reactie van het bestuur.

Allereerst worden in het volgende hoofdstuk de belangrijkste gebeurtenissen in 2014 en de doelstellingen voor 2015 beschreven voor het pensioenfonds.

Ontwikkelingen in 2014

De belangrijkste ontwikkelingen bij het pensioenfonds in 2014 hadden betrekking op de financiële positie en ontwikkeling, de totstandkoming van de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2015 én de implementatie van de Wet versterking bestuur pensioenfonds.

Financiële positie en ontwikkeling

De dekkingsgraad van het pensioenfonds is in 2014 gedaald van 105,0% naar 104,2%; een daling van 0,8 procentpunt. De daling is met name het gevolg van de verleende toeslagverlening.

Per 1 januari 2014 is aan zowel actieve als inactieve deelnemers een toeslag verleend van 0,55%. Per 1 januari 2015 hebben de actieve deelnemers een toeslag van 0,7% ontvangen, en de inactieve deelnemers van 0,55%.

Nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2015

Per 1 januari 2015 is de wetgeving gewijzigd ten aanzien van wat maximaal mag worden opgebouwd aan pensioen. De wijzigingen in het fiscale kader per 1 januari 2015 waren als volgt:

- Maximum pensioengevend salaris € 100.000 (was ongelimiteerd)
- Maximaal opbouwpercentage voor een middelloonregeling bedraagt:
 - 1,875% bij pensioenrichtleeftijd 67 (was 2,15%)
 - 1,616% bij pensioenrichtleeftijd 65 (was 1,84%)
- De fiscaal minimale franchise wordt met ongeveer € 1.000 verlaagd tot € 12.642
- De maximale opbouwpercentages in beschikbare premieregelingen zijn ook naar beneden bijgesteld conform de versoering in een middelloonregeling

Het voorgaande had ook invloed op de pensioenregelingen die werden uitgevoerd door het pensioenfonds.

In de maanden oktober en november heeft een aantal malen overleg plaatsgevonden tussen de werkgever en de vakbonden FNV, CNV en De Unie. Hierin is gesproken over de inhoud van de nieuwe pensioenregeling. Het pensioenfonds was bij deze gesprekken ook vertegenwoordigd om de partijen van de benodigde informatie te voorzien. Het resultaat van deze overleggen was het zogenaamde "Principe Akkoord" tussen sociale partners, dat op 18 december 2014 is getekend. Dit Principe Akkoord is vervolgens voorgelegd aan de achterbannen en dit is in maart 2015 definitief door alle partijen goedgekeurd. Dit akkoord geldt voor het jaar 2015.

Meer informatie over de pensioenregelingen zoals uitgevoerd door het pensioenfonds is opgenomen in het hoofdstuk "Pensioenbeleid". De deelnemers zijn in maart 2015 uitgebreid geïnformeerd over de nieuwe pensioenregeling door een Nieuwsbrief.

Wet versterking bestuur pensioenfonds

Met ingang van 1 juli 2014 moest de Wet versterking bestuur pensioenfonds zijn geïmplementeerd. De betreffende voorbereidingen werden deels al in het vorige boekjaar getroffen. Het pensioenfonds heeft –in overleg met de sociale partners– besloten om het huidige paritaire bestuursmodel te handhaven. De statuten zijn aangepast om te voldoen aan deze nieuwe wet en zijn begin 2015 goedgekeurd door De Nederlandsche Bank.

De organisatie van het pensioenfonds wordt uitgebreid beschreven in het hoofdstuk "Profiel en organisatie".

Doelstellingen voor 2015

Voor het pensioenfonds is een belangrijk onderwerp het pensioenoverleg dat sociale partners in 2015 zullen hebben met betrekking tot de arbeidsvoorwaarde pensioen. Daarnaast zal het nieuwe Financiële Toetsingskader geïmplementeerd moeten worden in 2015.

Pensioenoverleg 2015

In het –eerder genoemde– Principe Akkoord van 18 december 2014 is onder meer afgesproken dat de betrokken partijen in 2015 opnieuw met elkaar in overleg treden over de invoering van een structureel toekomstbestendige pensioenregeling per 1 januari 2016, rekening houdend met het nieuwe Financiële Toetsingskader, de uitkomsten van de Nationale Pensioendialoog en nadere wensen van partijen. In dit overleg van partijen zullen ook de mogelijkheden worden besproken van een (eventuele) samenvoeging van de twee ondernemingspensioenfonds die zijn verbonden aan Smurfit Kappa.

Tijdens het “Pensioenoverleg 2015” zullen in ieder geval de volgende onderwerpen worden besproken, waarbij de onderwerpen in willekeurige volgorde staan:

- Principe Akkoord van 18 december 2014;
- Pensioenregeling per 1 januari 2016;
- Premiebeleid per 1 januari 2016;
- Toekomst van het pensioenfonds (waarbij de huidige herverzekeringsovereenkomst afloopt per 31 december 2016);
- Overschot in de VUT-regeling;
- Afspraken over de premie van 2% van het salaris voor ouderenbeleid.

De deelnemers van het pensioenfonds zullen regelmatig worden geïnformeerd over het “Pensioenoverleg 2015” door middel van (bijvoorbeeld) Pensioencommuniqués of Nieuwsbrieven.

Nieuw Financieel Toetsingskader

Het nieuwe Financiële Toetsingskader omvat de financiële eisen waaraan pensioenfondsen moeten voldoen. Belangrijkste doel van de nieuwe regels is een robuust toekomstbestendig pensioenstelsel waarin het pensioenvermogen van de deelnemer stabiel wordt beheerd en een evenwichtige verdeling van lusten en lasten plaatsvindt tussen generaties. Voor een beschrijving van de gevolgen van het nieuwe Financiële Toetsingskader voor het pensioenfonds verwijzen wij naar het hoofdstuk “Gebeurtenissen na de balansdatum” dat is opgenomen in de jaarrekening.

Profiel en organisatie

Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland is opgericht op 23 december 1991 en statutair gevestigd te Loenen (Apeldoorn). Het kantoor van het pensioenfonds is sinds begin 2011 gevestigd in Oosterhout.

Het pensioenfonds heeft ten doel het uitvoeren van pensioenovereenkomsten conform de statuten en de aan de pensioenrechten en -aanspraken ten grondslag liggende pensioenreglementen, alsmede de uitvoering van andere uitkeringsovereenkomsten in relatie tot de pensioenovereenkomsten.

Het pensioenfonds voert deze taken uit voor de besloten vennootschap “Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V.”, die is gevestigd in Eerbeek, Soest en Loenen. Voor de genoemde onderneming werden in 2014 de volgende pensioenregelingen uitgevoerd:

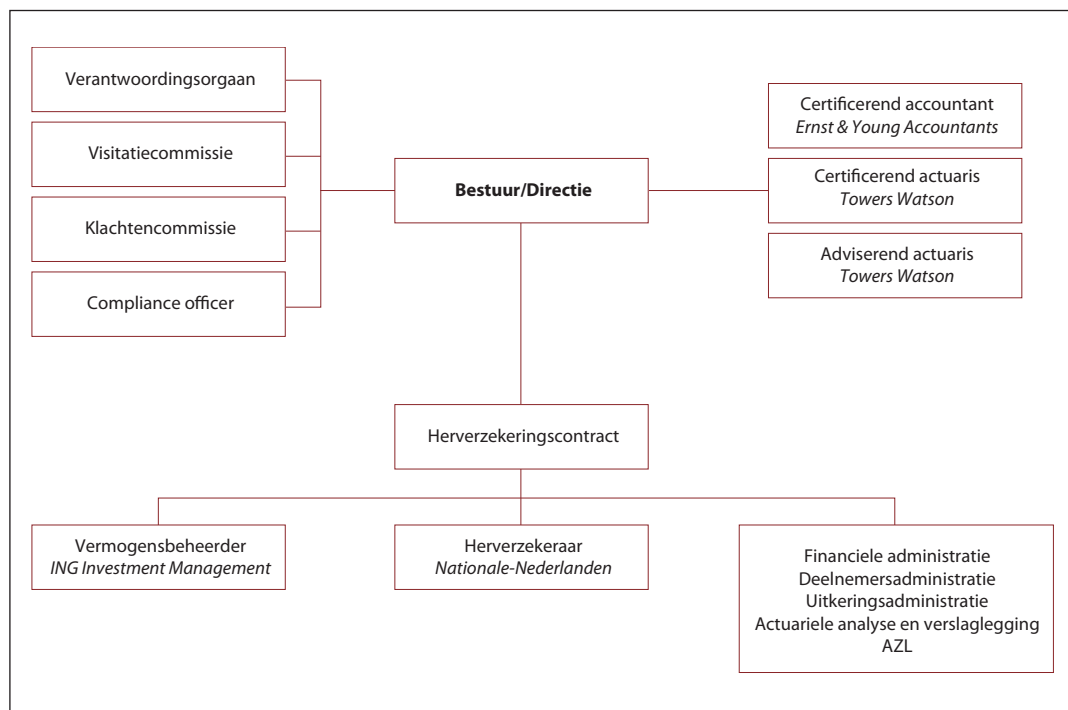
- Basispensioenregeling;
- Prepensioenregeling;
- Aanvullende VUT-regeling; en
- Aanvullende Pensioen Spaarregeling.

Het pensioenfonds informeert de sociale partners –de vakbonden en de werkgever– in principe twee maal per jaar in een voorjaar en najaar sessie over de ontwikkelingen binnen het pensioenfonds alsmede over de administratie van de VUT-verplichtingen. In 2014 hebben op 17 juni en 16 december informatiebijeenkomsten plaatsgevonden.

De pensioenverplichtingen voortkomend uit de basispensioenregeling en de prepensioenregeling zijn geheel herverzekerd via een garantiecontract bij Nationale-Nederlanden.

Het jaarverslag heeft betrekking op het boekjaar 2014.

Organigram

De diverse onderdelen uit het organigram worden hierna besproken. Op een aantal terreinen heeft het bestuur taken en bevoegdheden gedelegeerd aan externe dienstverleners zoals Nationale-Nederlanden, ING Investment Management, AZL, Ernst & Young Accountants en Towers Watson. Hierover zijn afspraken gemaakt in de overeenkomsten die zijn gesloten tussen de externe dienstverleners en het pensioenfonds.

Organisatie - Bestuur en directie

Het bestuur bestaat uit een even aantal bestuursleden met minimaal vier en maximaal tien leden. De ene helft wordt voorgedragen door de werkgever en benoemd door het bestuur (werkgeversleden). De andere helft van het bestuur bestaat uit werknemersleden en pensioengerechtigdenleden. De werknemersleden worden gekozen door de deelnemers op voordracht van de vakverenigingen en benoemd door het bestuur. De pensioengerechtigdenleden worden benoemd door het bestuur na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden.

Op 31 december 2014 bestond het bestuur uit de volgende leden:

Functie	Naam	Namens	Vanuit	Aftredend (ultimo)
Voorzitter	Peter van Dijk	werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.	2016
Algemeen lid	Erwin Schotman	werkgever	Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V.	2016
Algemeen lid	Wim Verharen	werkgever	Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V.	2016
Secretaris	Frank Elschot	werknemer	Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V.	2016
Algemeen lid	Teus van Ginkel	werknemer	Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V.	2016
Aspirant lid	Jan Paauw	werknemer	pensioengerechtigden	2016

De heer Jan Stalenhoef is in februari 2014 afgetreden als bestuurslid, zodat er toen een vacature in het bestuur bestond voor de vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden. De heer Jan Paauw heeft zich als enige kandidaat gesteld voor deze functie en is vervolgens aangesteld als aspirant lid. Inmiddels zijn begin 2015 de benodigde certificaten behaald door de heer Jan Paauw en is hij –na goedkeuring door De Nederlandsche Bank– toegetreden als algemeen lid van het bestuur namens de pensioengerechtigden.

De heer Marco Kiewiet is directeur van het pensioenfonds en uit dien hoofde belast met de uitvoering van het vastgestelde beleid. De heer Marco Kiewiet wordt daarbij ondersteund door mevrouw Liesbeth van Dasselaar-van de Pol, die pensioenspecialist is van het pensioenfonds.

Het bestuur wordt steeds benoemd voor een periode van vier jaar. Het huidige bestuur is eind 2012 ongewijzigd herbenoemd en heeft een zittingsperiode tot ultimo 2016.

De bestuursleden worden niet door het pensioenfonds betaald voor het uitoefenen van hun functie. Wel wordt aan gepensioneerde bestuurs- en commissieleden een vacatie- en een onkostenvergoeding verstrekt. De vacatievergoeding is vastgesteld op € 225 per bijeenkomst.

Het bestuur vergadert minimaal twee keer per jaar en verder zo vaak als de voorzitter of twee andere leden van het bestuur dit wenselijk achten. In 2014 is het bestuur op 18 februari, 22 april, 10 juni, 2 september, 28 oktober en 16 december bij elkaar geweest.

Organisatie - Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft met ingang van 1 januari 2008 een verantwoordingsorgaan ingesteld. Op 31 december 2014 bestond het verantwoordingsorgaan uit de volgende drie leden:

- Ton van Gestel (namens de werkgever);
- Dick Lok (namens de werknemers); en
- Ab van den Brink (namens de gepensioneerden).

De leden van het verantwoordingsorgaan zijn per 31 december 2012 herbenoemd voor een periode van vier jaar tot ultimo 2016. De heer Ab van den Brink heeft aangegeven zijn functie na afsluiting van de jaarverslaglegging over boekjaar 2014 neer te willen leggen. Daarnaast gaat de heer Dick Lok in het derde kwartaal van 2015 met pensioen, zodat hij dan geen lid meer kan zijn namens de werknemers. De heer Dick Lok heeft aangegeven zich kandidaat te willen stellen voor de zetel namens de gepensioneerden. In 2015 zullen de vacatures bekend gemaakt worden en indien er meerdere kandidaten zijn zullen er verkiezingen gehouden worden.

De inrichting en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten en in een reglement. In het verantwoordingsorgaan worden actieve deelnemers, pensioengerechtigden en werkgever gelijkelijk vertegenwoordigd door één lid. Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de uitvoering daarvan en over de naleving van de zogenaamde "Principes voor goed pensioenfondsbestuur". Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen, het gevoerde beleid en de beleidskeuzes van het bestuur aan de hand van onder meer het jaarverslag. In dit jaarverslag wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van het door het bestuur in 2014 gevoerde beleid.

Organisatie - Visitatiecommissie

Het bestuur zorgt voor de organisatie van transparant intern toezicht. Het intern toezicht betreft het kritisch bezien van het functioneren van het bestuur door onafhankelijke deskundigen. Het intern toezicht rapporteert na visitatie aan het bestuur. Het bestuur bespreekt het rapport met het verantwoordingsorgaan en de bevindingen worden in het jaarverslag van het pensioenfonds vermeld. Intern toezicht zal plaats vinden door middel van visitatie. De inrichting en bevoegdheden van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in de statuten en in een reglement.

Vanaf boekjaar 2014 is het pensioenfonds verplicht een jaarlijkse visitatie uit te laten voeren. Het bestuur heeft daarom besloten om dit jaarlijks gelijktijdig met de jaarverslaglegging uit te laten voeren. De visitatie is uitgevoerd door de heren John Ruben, Henk Hanneman en Niek de Jager van VCHolland. De opdracht omvatte het doen van een algehele visitatie, uitgaande van de door de Stichting van de Arbeid geformuleerde principes voor Pension Fund Governance, namelijk het beoordelen van:

- De beleids- en bestuursprocedures en -processen;
- De checks en balances binnen het pensioenfonds;
- De wijze waarop het pensioenfonds wordt aangestuurd; en
- De wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

De bevindingen van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in een rapportage die is gedateerd op 7 mei 2015. In de rapportage is een aantal aanbevelingen gedaan aan het pensioenfonds inzake de opdracht. De aanbevelingen van de visitatiecommissie zullen –indien het bestuur daartoe besluit– in de loop van 2015 door het pensioenfonds worden geïmplementeerd. Een samenvatting van het rapport –en een reactie van het bestuur daarop– is opgenomen in dit jaarverslag in het hoofdstuk “Samenvatting verslag visitatiecommissie”.

Organisatie - Klachtencommissie

Het pensioenfonds kent een klachten- en geschillenregeling. In deze regeling staat de te volgen procedure beschreven indien er een klacht over (het functioneren van) het pensioenfonds is. Zo zal een klacht door een onafhankelijke commissie in behandeling worden genomen. In 2014 zijn er geen klachten gemeld bij het pensioenfonds.

Organisatie - Compliance officer

De compliance officer bewaakt dat het pensioenfonds voldoet aan de voor het pensioenfonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving op het gebied van compliance, zoals met name opgenomen in de gedragscode en de klachten- en geschillenregeling. In het verslagjaar zijn door de compliance officer geen bijzonderheden gemeld.

Organisatie - Nationale-Nederlanden

Het huidige garantiecontract is in werking getreden per 1 januari 2012 en heeft een looptijd van 5 jaar met de mogelijkheid –onder vooraf gedefinieerde voorwaarden– tot tussentijdse beëindiging na 3 jaar.

Organisatie - ING Investment Management

Het vermogensbeheer is opgedragen aan ING Investment Management. Dit omvat eveneens de uitvoering van de Aanvullende Pensioen Spaarregeling (“Mijn Pensioen”). ING Investment Management verstrekt jaarlijks een ISAE-3402-rapportage met betrekking tot de processen en beheersingsmaatregelen van ING Investment Management. Het bestuur heeft de ISAE-3402-rapportage bestudeerd en dit geeft geen aanleiding tot aanvullende maatregelen.

Organisatie - AZL

Het voeren van de deelnemers-, de financiële en de uitkeringsadministratie is uitbesteed aan AZL te Heerlen. AZL verzorgt voor meerdere pensioenfondsen de administratie. AZL verstrekt jaarlijks een rapportage over de resultaten van een ISAE-3402-audit die bij AZL heeft plaatsgevonden en die gericht is op de opzet en het bestaan van de beheers- en controlemaatregelen, processen en procedures van AZL. Het bestuur heeft de ISAE-3402-rapportage bestudeerd en dit geeft geen aanleiding tot aanvullende maatregelen.

Organisatie - Accountant en actuaris

Het bestuur van het pensioenfonds benoemt een externe accountant, een externe adviserend actuaris en een externe certificerend actuaris.

De externe accountant is Ernst & Young Accountants. De accountant controleert jaarlijks de jaarrekening en de jaarstaten voor De Nederlandsche Bank. Verder doet de accountant jaarlijks verslag van zijn controlewerkzaamheden door middel van een controleverklaring en een mondelinge en schriftelijke toelichting.

Het bestuur heeft Towers Watson benoemd als externe adviserend en certificerend actuaire. Binnen Towers Watson is de functie van certificerend actuaire gescheiden van die van adviserend actuaire. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 148 van de Pensioenwet heeft Towers Watson een door De Nederlandsche Bank goedgekeurde gedragscode die de onafhankelijkheid van de certificerend actuaire waarborgt.

De certificerend actuaire toetst onder andere jaarlijks de mate waarin de verplichtingen van het pensioenfonds door aanwezig vermogen worden gedekt, maakt jaarlijks een actuair rapport en certificeert de actuair verslagstaten voor De Nederlandsche Bank.

De adviserend actuaire adviseert het bestuur verder bij actuele pensioenzaken.

Het bestuur vraagt advies aan de accountant en de actuaire in alle gevallen waarin het dit nodig oordeelt. Verder vraagt het pensioenfonds indien nodig adviezen met betrekking tot het beleggingsbeleid bij een externe partij.

Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen

Met ingang van 1 juli 2014 moest de Wet versterking bestuur pensioenfondsen zijn geïmplementeerd. De betreffende voorbereidingen werden deels al in het vorige boekjaar getroffen. Het pensioenfonds heeft –in overleg met de sociale partners– besloten om het huidige paritaire bestuursmodel te handhaven. De statuten zijn aangepast om te voldoen aan deze nieuwe wet en zijn begin 2015 goedgekeurd door De Nederlandsche Bank.

Zelfevaluatie Bestuur

Overeenkomstig de “Principes voor goed pensioenfondsbestuur” heeft het bestuur in zijn statuten een procedure opgenomen teneinde zijn eigen functioneren, zowel van het bestuur als geheel als van de individuele bestuursleden, periodiek te evalueren. In 2015 zal invulling worden gegeven aan deze zelfevaluatie.

Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur

De Pensioenfederatie heeft in het boekjaar een “Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur” uitgebracht, die in de plaats komt van de “Aanbevelingen deskundig en competent bestuur” uit 2011. Deze aanbevelingen waren in verband met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen niet meer actueel. De handreiking ondersteunt de fondsbesturen in het proces van zelftoetsing, van toewerken naar en bewaken van hun geschiktheid.

Deskundigheidsbevordering

Het bestuur besteedt actief aandacht aan de bevordering van de deskundigheid van het bestuur. Gedurende 2014 heeft de heer Jan Paauw de basis cursus over pensioenen gevolgd bij het SPO.

Premiebeleid

Bij de premiestelling voor 2014 wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende onderdelen, die hierna ieder afzonderlijk worden besproken:

- Basispensioenregeling en prepensioenregeling;
- Aanvullende VUT-regeling; en
- Aanvullende pensioenspaarregeling.

Basispensioenregeling en prepensioenregeling

De totale jaarlijkse bijdrage voor de basis- en prepensioenregeling is gelijk aan 18,65% van de som van de jaarsalarissen van de actieve deelnemers (inclusief prepensioeners). Hiervan heeft 16,65% betrekking op de verwachte actuariële lasten met betrekking tot opbouw van de pensioenaanspraken in het lopende boekjaar. De overige 2% is bestemd ter dekking van de uitvoeringskosten zoals bijvoorbeeld de kosten van de administrateur, de accountant en de actuaaris.

In verband met de afspraken die zijn gemaakt in het Principe Akkoord van maart 2012 tussen sociale partners, zal in het jaar 2014 een extra premie van 1% van de som van de schaalsalarissen in rekening worden gebracht. Verder wordt er gedurende de jaren 2012, 2013 en 2014 een percentage van 0,6 van de som van de jaarsalarissen betaald ter dekking van de premie over kalenderjaar 2011.

Aanvullende VUT-regeling

Op het moment van ingang van een aanvullende VUT-uitkering werd de totale uitkering op het moment van ingang in één keer gefinancierd door de werkgever.

Ultimo 2007 was er een "VUT-tekort" van € 2,9 miljoen. Door de aangesloten ondernemingen is het hen toe te rekenen deel gefinancierd door middel van een eenmalige storting van € 2,2 miljoen. Om het deel van het tekort te financieren –dat is toe te rekenen aan de deelnemers– hebben alle werknemers gedurende vijf jaar een additionele bijdrage geleverd ter grootte van 1% van het schaalsalaris. Deze eigen bijdrage gold vanaf 1 januari 2009 en is derhalve geëindigd per 1 januari 2014.

Aanvullende pensioenspaarregeling

Voor de aanvullende pensioenspaarregeling wordt een doorsneepremie gehanteerd die gelijk is aan 4,3% van de som van de jaarsalarissen van de actieve deelnemers (exclusief prepensioeners).

Als gevolg van wijzigingen in het fiscale kader vanaf 1 januari 2014 zijn de beschikbare premiestaffels voor de actieve deelnemers naar beneden bijgesteld. In overleg met de sociale partners is uit prudentie besloten de doorsneepremie van 4,3% voor 2014 in stand te houden. Het verschil tussen deze premie en de werkelijke premie zal dan separaat op de balans opgenomen worden als bestemmingsreserve, zodat deze beschikbaar is voor de komende jaren. Deze premiereservering zal één van de onderwerpen van gesprek zijn bij het "Pensioenoverleg 2015" dat zal worden gehouden tussen sociale partners.

Totale lasten pensioenregelingen 2014

De totale lasten zoals hiervoor omschreven zijn voor 2014 gelijk aan:

- 20,25% van de salarissom voor de basis- en prepensioenregeling van de actieve deelnemers (inclusief prepensioeners); en
- 4,3% van de salarissom voor de aanvullende pensioenspaarregeling van de actieve deelnemers (exclusief prepensioeners).

Werknemerspremie 2014

De deelnemer is –net als in 2013– in 2014 verplicht tot de hierna genoemde bijdragen in het kader van de pensioenregelingen:

- voor de basis- en prepensioenregeling: 7,85% van de pensioengrondslag;
- voor de aanvullende pensioenspaarregeling: 3,25% van het pensioengevend jaarsalaris; en
- voor de VUT-regeling (VUT-tekort): 1% van het schaalsalaris.

Werkgeverspremie 2014

De werkgeverspremie is in 2014 gelijk aan het verschil tussen de totale lasten van de pensioenregelingen in 2014 –zoals hiervoor omschreven– en de genoemde werknemerspremies voor 2014.

Premies in 2014

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de kostendekkende premie zoals vastgesteld in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Een premiekorting is alleen toegestaan als aangetoond kan worden dat naast de onvoorwaardelijke verplichting en het vereist eigen vermogen ook voldoende vermogen aanwezig is om de voorwaardelijke toeslagen te kunnen nakomen.

Voor 2014 gelden de volgende bedragen (in € 1.000):

- de ontvangen premie in 2014 bedraagt € 2.733;
- de kostendekkende premie garantiecontract 2014 bedraagt € 2.691;
- de kostendekkende premie 2014 bedraagt € 2.749; en
- de gedempte kostendekkende premie 2014 bedraagt € 2.756.

De ontvangen premie dient –conform de geldende wet- en regelgeving– minimaal gelijk te zijn aan de (gedempte) kostendekkende premie. De bepalingen omtrent de premie in de uitvoeringsovereenkomst tussen aangesloten ondernemingen en pensioenfonds voldoen aan deze wet- en regelgeving. Indien de ontvangen premie op enig moment lager is dan wettelijk vereist, dan zal het pensioenfonds hierover in overleg treden met de aangesloten ondernemingen.

Premiebeleid 2015

Het bestuur laat –op verzoek van de sociale partners– het premiebeleid voor 2015 ongewijzigd aan 2014. Een aantal onderdelen in de premie had een tijdelijk karakter met een einddatum op 31 december 2014, hierdoor komt de premiestelling er uit te zien als hierna omschreven.

Totale lasten in 2015

De totale lasten zijn voor 2015 gelijk aan:

- 18,65% van de salarissom van de actieve deelnemers; en
- 4,3% van de salarissom van de actieve deelnemers.

Werknemerspremie 2015

De deelnemer is verplicht tot de hierna genoemde bijdragen in het kader van de pensioenregelingen:

- 7,85% van de pensioengrondslag; en
- 3,25% van het pensioengevend jaarsalaris.

De pensioengrondslag wordt hierbij gebaseerd op de pensioenbepalende gegevens zoals deze in 2014 golden. Derhalve wordt bij de premieberekening rekening gehouden met een franchise van € 16.200.

De werknemerspremie is in 2015 derhalve 1% van het schaalsalaris lager dan in 2014.

Werkgeverspremie 2015

De werkgeverspremie is in 2015 gelijk aan het verschil tussen de totale lasten van de pensioenregelingen en de genoemde werknemerspremies. Dit betekent dat de last voor de werkgever 0,6% van de salarissom lager is dan in 2014.

Sociale partners

In 2015 zal verder overleg plaatsvinden tussen de sociale partners met betrekking tot de toekomst van het pensioenfonds, de pensioenregeling vanaf 2016 en ook premiestelling vanaf 2016. Hierin zal ook de 2% premie van het salaris worden meegenomen, die in het verleden is geheven ten behoeve van de financiering van de aanvullende VUT-regeling. Als bestemmingsdoel van deze gelden kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een aanwending voor toeslagverlening.

Toeslagbeleid

Jaarlijks wordt door het bestuur van het pensioenfonds een besluit genomen omtrent de te verlenen toeslagen. Dit besluit wordt genomen op het moment dat er in grote lijnen duidelijkheid is over de financiële positie van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds streeft er naar om jaarlijks per 1 januari toeslagen te verlenen op:

- De ingegane pensioenen;
- De nog niet ingegane pensioenen waarop gewezen deelnemers recht hebben; en
- Het opgebouwde gedeelte van de pensioenaanspraken van deelnemers.

De pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en gepensioneerden worden jaarlijks aangepast met maximaal 50% van de prijsindex. De hier bedoelde prijsindex is het consumentenprijsindexcijfer voor werknemersgezinnen alle huishoudens, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CPI alle huishoudens).

Jaarlijks worden de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers aangepast met maximaal 50% van de loonindex. De hier bedoelde loonindex is het indexcijfer van de cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen bij bedrijven, werkzaam in de particuliere sector, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De in een bepaald jaar te hanteren indexatiepercentages worden door het bestuur afhankelijk van de beschikbare middelen vastgesteld. Het voorwaardelijke toeslagbeleid wordt gekarakteriseerd door toeslagcategorie D1 uit de toeslagmatrix. Dit betekent een voorwaardelijk toeslagbeleid op basis van een externe factor. De financiering van de toeslag vindt plaats uit de beschikbare middelen.

Op basis van de cao geldt dat de toeslagen voor prepensioen en aanvullende VUT conform de salarisschalen worden verleend. Dit betreft derhalve een onvoorwaardelijke toeslagverlening.

Financiële positie van het pensioenfonds

Aangezien de toeslagverlening voorwaardelijk is, is deze afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en het besluit dat het bestuur hieromtrent neemt. Ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de toe te kennen toeslag aan de verschillende groepen geldt de volgende richtlijn:

- De totale lasten van de toeslagverlening worden gemaximeerd op basis van de verwachte jaarlijkse lasten zoals die zijn vastgesteld in de continuïteitsanalyse.
- Indien de loonindex hoger is dan de prijsindex, dan wordt voor de actieve deelnemers een bepaald percentage van de loonindex gehanteerd, waarbij voor de inactieve deelnemers hetzelfde percentage van de prijsindex wordt gehanteerd.
- Indien de prijsindex hoger is dan de loonindex, dan wordt voor de actieve deelnemers en de inactieve deelnemers hetzelfde percentage gehanteerd.

Toeslagbesluit per 1 januari 2014

Bij het toeslagbesluit –dat is genomen na afronding van de verslaglegging over boekjaar 2013– wordt onderscheid gemaakt tussen de actieve deelnemers en de inactieve deelnemers (gewezen deelnemers en gepensioneerden).

Actieve deelnemers

Voor de actieve deelnemers geldt de loonindex, die gelijk was aan 1,1%. Het bestuur heeft besloten om de actieve deelnemers per 1 januari 2014 een gedeeltelijke toeslag te verlenen ter grootte van de helft van deze loonindex, zodat de pensioenaanspraken die de actieve deelnemers dus hebben opgebouwd tot en met eind 2013 zijn verhoogd met 0,55%.

Onder de groep actieve deelnemers die in aanmerking komt voor deze toeslagverlening vallen overigens niet de deelnemers die al met prepensioen zijn. De aanspraken van deze groep deelnemers worden verhoogd conform de CAO-verhogingen.

Inactieve deelnemers

Voor de inactieve deelnemers is niet de loonindex, maar de prijsindex van toepassing. Deze prijsindex was gelijk aan 1,6% en was dus hoger dan de loonindex. In deze situatie geldt de richtlijn dat hetzelfde absolute percentage wordt toegepast. In het algemeen geldt juist dat de loonindex hoger is dan de prijsindex.

Voor de gewezen deelnemers betekende dit dat de opgebouwde aanspraken werden verhoogd met 0,55%. Eveneens zijn de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden verhoogd met 0,55%. Aangezien het toeslagbesluit is genomen in het derde kwartaal van 2014 heeft er een nabetaling plaats gevonden aan de gepensioneerden. Het toeslagbesluit gold immers vanaf 1 januari 2014.

Toeslagbesluit per 1 januari 2015

Gezien de stabiele financiële situatie binnen het pensioenfonds heeft het bestuur in de bestuursvergadering van 16 december 2014 ook reeds een besluit genomen over de toeslagverlening per 1 januari 2015.

Actieve deelnemers

Het bestuur heeft besloten om de actieve deelnemers per 1 januari 2015 een gedeeltelijke toeslag te verlenen ter grootte van 50% van de loonindex. De loonindex bedroeg 1,4%. De pensioenaanspraken die de actieve deelnemers hebben opgebouwd tot en met eind 2014 zijn dus verhoogd met 0,7%.

Onder de groep actieve deelnemers die in aanmerking komt voor deze toeslagverlening vallen overigens niet de deelnemers die al met prepensioen zijn. De aanspraken van deze groep deelnemers worden verhoogd conform de CAO-verhogingen.

Inactieve deelnemers

Voor de inactieve deelnemers is niet de loonindex, maar de prijsindex van toepassing. Deze prijsindex was gelijk aan 1,1% en was dus lager dan de loonindex. In deze situatie geldt de richtlijn dat hetzelfde percentage van de index wordt toegepast, in dit geval 50% van de index.

Voor de gewezen deelnemers betekende dit dat de opgebouwde aanspraken werden verhoogd met 0,55%. Eveneens zijn de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden verhoogd met 0,55%. De toeslagverlening is direct in januari 2015 in de administratie verwerkt.

Meerjarenoverzicht toeslagverlening

In de volgende tabel staan de toeslagen van de afgelopen jaren. In 2006, 2007, 2008 en 2010 is een volledige toeslag toegekend. In 2009 zijn er geen toeslagen verleend. In 2011 is alleen aan de actieve deelnemers een volledige indexatie verleend, voor inactieve deelnemers was in 2011 een gedeeltelijke toeslagverlening van toepassing. In 2012 tot en met 2015 is aan beide groepen een gedeeltelijke toeslag toegekend.

Toeslagverlening 2006 - 2015

Jaartal (1 januari)	Actieve deelnemers	Inactieve deelnemers
2006	2,0%	0,8%
2007	1,0%	1,3%
2008	1,6%	1,5%
2009	0,0%	0,0%
2010	2,5%	0,7%
2011	0,9%	0,9%
2012	1,0%	1,0%
2013	0,8%	0,8%
2014	0,55%	0,55%
2015	0,7%	0,55%

De inhaalindexatie bedraagt voor actieve deelnemers tot en met 2015 2,32%. Voor inactieve deelnemers bedraagt de inhaalindexatie tot en met 2015 5,66%.

Beleggingsbeleid

Belegd vermogen

De beleggingen van het pensioenfonds zijn in het verslagjaar toegenomen met € 22,3 miljoen van circa € 85,0 miljoen naar circa € 107,3 miljoen. De belangrijkste mutaties van het belegd vermogen zijn veroorzaakt door het positief ongerealiseerde resultaat in de matching portefeuille (€ 21,6 miljoen), het positief ongerealiseerde resultaat in de return portefeuille (€ 3,1 miljoen) en een netto onttrekking aan de beleggingsportefeuille (- € 2,7 miljoen). Het totale portefeuille rendement bedraagt 30,2% versus het rendement van de benchmark van 29,6%. De outperformance van 0,6% wordt verklaard door het selectie effect (actief beheer van manager in de beleggingsfondsen).

Beleggingscategorie:	Ultimo 2014		Ultimo 2013		Norm	Minimum	Maximum
	Waarde in € 1.000	in %	Waarde in € 1.000	in %	in %	in %	in %
Matching portefeuille	85.537	79,7	65.682	77,3	80,0	75,0	85,0
Return portefeuille	21.766	20,3	19.252	22,7	20,0	15,0	25,0
Liquide middelen	20	0,0	19	0,0	–	-5,0	5,0
Totaal	107.323	100,0	84.953	100,0	100,0		

Het vermogensbeheer van het herverzekerd pensioencontract is geheel uitbesteed aan ING Investment Management, de beleggingsuitvoerder van Nationale-Nederlanden. De matching portefeuille bestaat met name uit vastrentende waarden, die de rentegevoeligheid van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de uitkeringen grotendeels moeten matchen. De return portefeuille moet voor additioneel rendement zorgen voor de portefeuille. De beheerder heeft in het verslagjaar verschillende transacties verricht in de matching en return portefeuille voor de herallocatie van de beleggingsmix en voor de uitbetaling van de verplichtingen. Per saldo is een bedrag van € 2,7 miljoen onttrokken aan het belegd vermogen van het pensioenfonds voor kosten en uitkeringen.

ING Investment Management hecht veel waarde aan verantwoord beleggen, waarbij de strategie bestaat uit vier pijlers:

- ING hanteert de principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties (UN PRI);
- ING belegt niet in controversiële wapens;
- ING oefent het stemrecht op aandelen actief uit in overeenstemming met het belang van de klanten van ING; en
- ING biedt gespecialiseerde duurzame beleggingsfondsen en op maat gemaakte oplossingen voor verantwoord beleggen aan.

Beleggingsmix

De lange termijn beleggingsmix die Nationale-Nederlanden aanhoudt bij ING, wordt mede bepaald door het herverzekeringcontract bij Nationale-Nederlanden. De strategische beleggingsmix is in het verslagjaar niet gewijzigd en bestaat voor 80% uit de matching portefeuille en 20% uit de return portefeuille. De wegingen op de korte termijn, ook wel de tactische beleggingsmix genoemd, wijken hier zeer beperkt vanaf. De deviatie van de strategische normen wijkt naarmate het jaar vordert af, maar blijft binnen de desbetreffende bandbreedtes van de matching en return portefeuille.

Ultimo verslagjaar zijn de wegingen voor matching portefeuille 79,7% (ultimo 2013: 77,3%), return portefeuille 20,3% (2013: 22,7%) en liquide middelen 0,0% (2013: 0,0%).

Rendement 2014

Het totale rendement van de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds over het verslagjaar 2014 bedraagt 30,2%. Het rendement is hiermee 0,6% hoger dan het rendement van de samengestelde index van het pensioenfonds, dat 29,6% bedraagt.

De matchingportefeuille behaalde door de netto gedaalde rente in 2014 een positief rendement van maar liefst 34,2% en de return portefeuille behaalde een positief rendement van 16,6%. Beide portefeuilles behaalden ten opzichte van de desbetreffende index een hoger rendement. De afwijkingen bedragen respectievelijk 0,6% en 0,5%.

Belegingscategorie	Rendement 2014 in (%)		
	Portefeuille	Index	Out-performance
Matching portefeuille	34,2	33,6	0,6
Return portefeuille	16,6	16,1	0,5
Totaal rendement	30,2	29,6	0,6

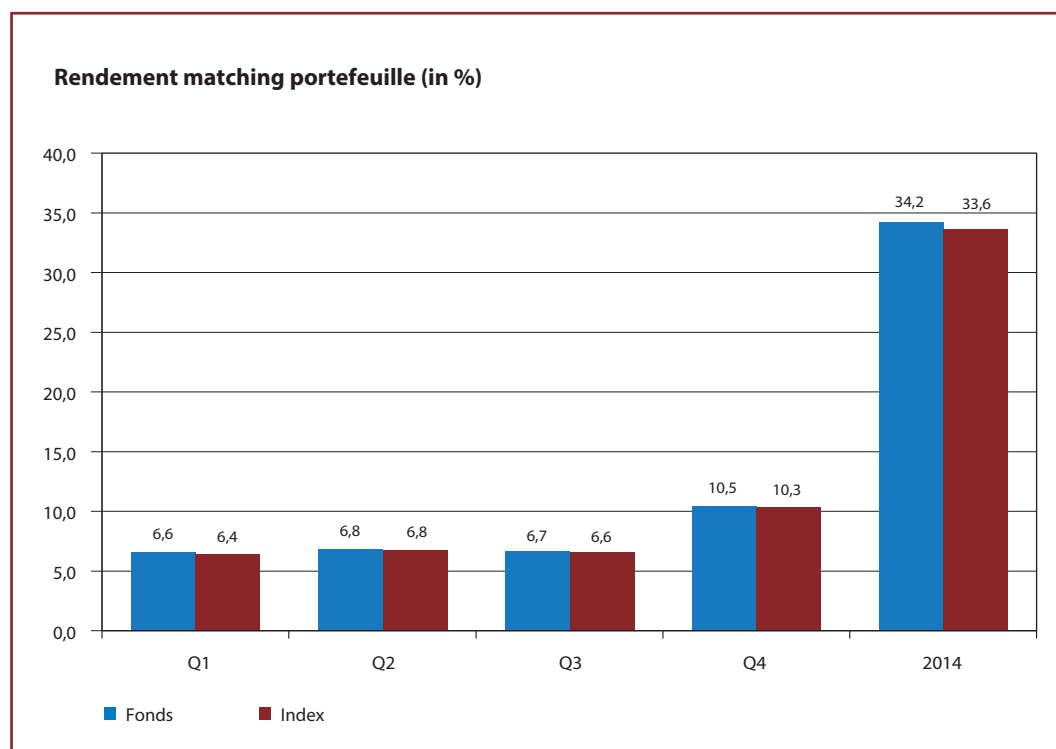
Over een 5-jaars periode behaalt het pensioenfonds een gemiddeld rendement van 11,0% en de index 10,9%, zodat een kleine outperformance resulteert over die periode.

Rendement totale portefeuille (in %)

	2010	2011	2012	2013	2014	5-jr
Fonds	12,2	9,2	9,4	-3,5	30,2	11,0
Index	11,0	9,8	10,3	-3,6	29,6	10,9
Verschil	1,2	-0,6	-0,9	0,1	0,6	0,1

Matching portefeuille

Het pensioenfonds belegt per ultimo 2014 79,7% van de totale beleggingen in de matching portefeuille. De matching portefeuille behaalde een positief rendement van 34,2%, wat 0,6% hoger is dan de index voor deze portefeuille. In de volgende grafiek zijn de kwartaalrendementen én het jaarrendement weergegeven. Alle kwartalen in 2014 hebben een positief rendement gehad.

In de matching portefeuille is in 2014 voor € 9,9 miljoen aangekocht en voor € 11,9 miljoen verkocht. Het positief ongerealiseerde resultaat bedraagt € 21,6 miljoen. Het ongerealiseerde resultaat is ontstaan door de gedaalde rentetermijnstructuur.

Matching portefeuille (x € 1.000)

	2014	2013
Stand begin verslagperiode	65.682	72.184
Aankopen	9.850	3.738
Verkopen	-11.946	-5.459
Gerealiseerd resultaat	348	-
Waardeveranderingen	21.603	-4.781
Stand eind verslagperiode	85.537	65.682

De beheerder heeft deze categorie ingevuld met vier verschillende LDI Fondsen (Liability Driven Investments), die de rentegevoeligheid van de beleggingen met de rentegevoeligheid van de uitkeringen (liabilities) in een bepaalde verhouding moeten matchen. Alle vier de fondsen hebben over 2014 een positief rendement behaald. Het fonds met de kleinste rentegevoeligheid heeft

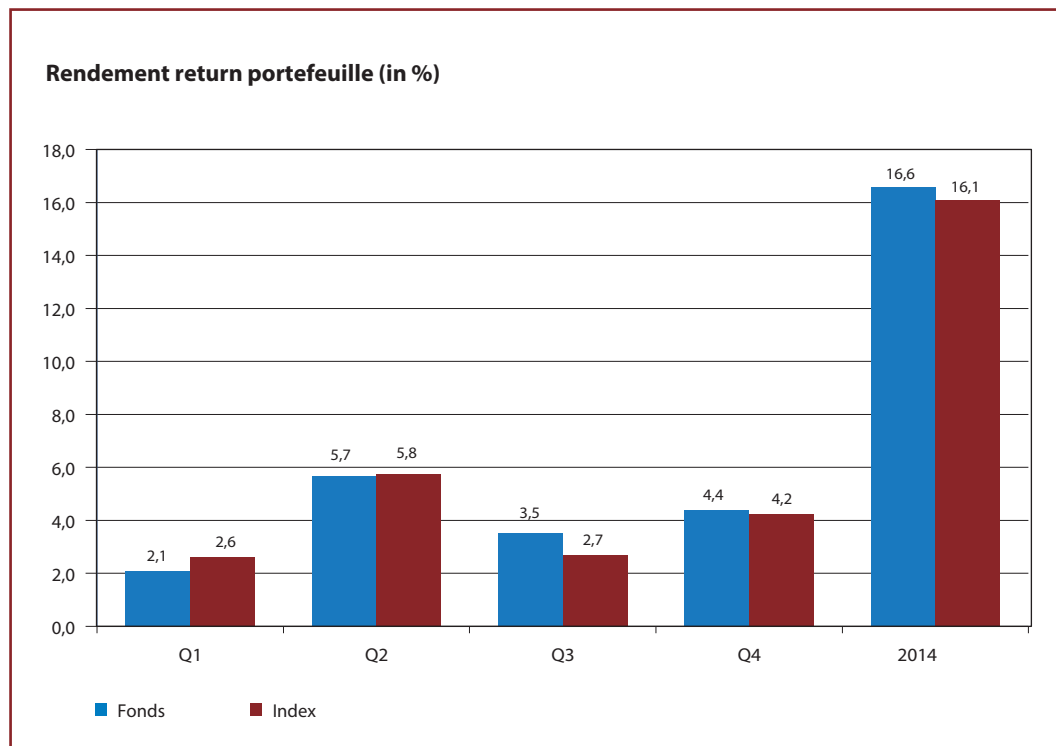
een positief rendement gehad van 5,2%. De overige matching fondsen hadden een positief rendement over het hele jaar dat lag tussen de 34,9% en 71,2%.

De categorie staatsobligaties heeft, na de liquiditeiten, in de matching portefeuille de grootste weging met 32,5%. De categorie bedrijfsobligaties heeft een weging van 2,0%. De gewichten van de categorieën zijn met name verschillend door de hogere mate van liquiditeiten in de beleggingsportefeuille in vergelijking met 2013. Onder "Liquiditeiten (in beleggingen)" zijn de overige activa en passiva van beleggingsfondsen waarin wordt belegd verantwoord. Door de lage rente heeft ING een aanzienlijk deel van de beleggingen verplaatst van staatsobligaties naar geldmarktfondsen.

	2014	2013
	(%)	(%)
Categorieën		
Bedrijfsobligaties	2,0	1,5
Obligaties financiële bedrijven	1,5	2,1
Staatsobligaties	32,5	80,3
Obligaties lagere overheden	0,0	0,0
Hypotheke / leningen	0,2	0,2
Overig	0,6	0,3
Liquiditeiten	63,2	15,6
Totaal	100,0	100,0

Return portefeuille

De totale portefeuille bestaat voor 20,3% uit de return portefeuille die middels één beleggingsfonds is ingevuld: het ING Balanced Return Basis Fund. Dit fonds bestaat met name uit aandelen en vastgoed. Het pensioenfonds behaalde in het verslagjaar een rendement van 16,6% en de index behaalde een rendement van 16,1%. Dit is een outperformance van 0,5%. Ook alle kwartalen van 2014 laten positieve rendementen zien.

In de return portefeuille is in 2014 niets aangekocht en voor € 0,6 miljoen verkocht. Het ongerealiseerde resultaat bedraagt € 3,1 miljoen.

Return portefeuille (x € 1.000)

	2014	2013
Stand begin verslagperiode	19.252	18.103
Aankopen	0	50
Verkopen	-588	-513
Gerealiseerd	24	-
Waardeveranderingen	3.078	1.612
Stand eind verslagperiode	21.766	19.252

Beleggingsportefeuille

In onderstaande grafiek is een gedetailleerd beleggingsoverzicht van het pensioenfonds opgenomen. De matching portefeuille bestaat uit vier niet beursgenoteerde beleggingsfondsen en de return portefeuille bevat één niet beursgenoteerd beleggingsfonds.

Portefeuille	MW ¹⁾	MW %	Grafiek marktwaarde % t.o.v. totaal beleggingen
ING Duration Matching Fund M	8.185	7,7	
ING Duration Matching Fund L	52.318	48,7	
ING Duration Matching Fund L-plus	14.279	13,3	
ING Duration Matching Fund XL	10.755	10,0	
Totaal Matching Portefeuille	85.537	79,7	
ING Balanced Return Fund	21.766	20,3	
Totaal Return Portefeuille	21.766	20,3	
Liquide middelen	20	0,0	
Totaal	107.323	100	

1) MW: Marktwaarde in € 1.000

Benchmark

De benchmark voor het pensioenfonds bestaat uit een mix van verschillende benchmarks. Voor de matching portefeuille is de benchmark opgebouwd uit vier verschillende indices. Voor de return portefeuille is ook gebruik gemaakt van een samengestelde benchmark.

%	Categorie	%	Benchmark
78,5	Matching portefeuille	11,3	Customised benchmark for ING Duration Matching fund M
		45,3	Customised benchmark for ING Duration Matching fund L
		13,1	Customised benchmark for ING Duration Matching fund L-Plus
		8,8	Customised benchmark for ING Duration Matching fund XL
21,5	Return portefeuille	21,5	Balanced return fund - composite reference index

Pensioenbeleid

In 2014 heeft het pensioenfonds de pensioenovereenkomsten uitgevoerd die de werkgever en de werknemers hebben gesloten voor deelneming in de pensioenregelingen. De hieruit voortvloeiende rechten en plichten zijn opgenomen in de hierna genoemde pensioenreglementen, waarbij tussen haakjes de naam van de pensioenregeling is vermeld.

- “Pensioenreglement 2014” (basispensioenregeling);
- “Reglement van de prepensioenregeling” (prepensioenregeling);
- “Aanvullend VUT-reglement op de prepensioenregeling” (aanvullende VUT-regeling); en
- “Reglement Aanvullende Pensioen Spaarregeling” (aanvullende pensioen spaarregeling).

De basispensioenregeling, de prepensioenregeling en de aanvullende VUT-regeling hebben het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. De aanvullende pensioen spaarregeling betreft een premieovereenkomst in de zin van de Pensioenwet.

De pensioenregelingen bij het pensioenfonds kunnen als volgt kort worden omschreven.

Basispensioenregeling

In de basispensioenregeling worden ouderdoms-, partner- en wezenpensioen opgebouwd volgens een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Verder wordt er gedurende het deelnemerschap een arbeidsongeschiktheidspensioen verzekerd op risicobasis. De reguliere pensioenleeftijd is 65 jaar.

Prepensioenregeling

De prepensioenregeling is van toepassing op de deelnemers per 31 december 2005 die per 1 januari 2006 nog in dienst waren en waarvan de geboortejaren zijn gelegen vóór 1950. In de prepensioenregeling (zoals die vanaf 1 januari 1997 geldt bij het pensioenfonds) wordt een prepensioen opgebouwd volgens een eindloonregeling (uitkering maximaal 50% van het salaris). De pensioenrichtleeftijd is 62 jaar. De prepensioenregeling is beëindigd per 31 december 2014.

Aanvullende VUT-regeling

De deelnemer aan de prepensioenregeling maakt aanspraak op een aanvullende uitkering. Deze uitkering bedraagt een aanvulling op het prepensioen tot (maximaal) 70% van het salaris op de vervroegde uittredingsdatum (61 jaar). De VUT-regeling wordt separaat geadmistreerd en gefinancierd ten opzichte van de overige regelingen van het pensioenfonds. De aanvullende VUT-regeling is beëindigd per 31 december 2014.

Aanvullende pensioenspaarregeling

De aanvullende pensioenspaarregeling is een beschikbare premieregeling. De premies worden jaarlijks vastgesteld op basis van leeftijdsafhankelijke staffels en worden individueel belegd. Verder is er een overgangsregeling waarbij een individueel bepaald aanvullend spaarpercentage is vastgesteld.

De aanvullende pensioenspaarregeling is van toepassing op:

- de deelnemers per 31 december 2005 die per 1 januari 2006 nog in dienst waren en waarvan de geboortejaren zijn gelegen na 1950;
- medewerkers die op of ná 1 januari 2006 in dienst zijn getreden (deze groep heeft geen recht op de hiervoor genoemde overgangsregeling).

Uiterlijk op de pensioendatum zal het aanwezige pensioenkapitaal door het pensioenfonds worden aangewend voor de aankoop van een pensioenuitkering bij een door het pensioenfonds gekozen herverzekeraar.

Pensioenregeling per 1 januari 2014

Op grond van wijziging van de fiscale wetgeving in 2013 gold voor een groot aantal pensioenfondsen dat de aanvullende pensioenopbouw in het onderhavige boekjaar door middel van lagere opbouwpercentages moest worden ingeperkt. Met ingang van 1 januari 2014 zijn namelijk de maximaal toegestane opbouwpercentages voor middel- en eindloonregelingen neerwaarts aangepast. De lagere opbouwpercentages vanaf 2014 passen bij een verhoging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar, omdat het niet in de bedoeling van het kabinet lag dat de latere pensioenleeftijd en dientengevolge twee jaar langere pensioenopbouw uiteindelijk zouden uitmonden in hogere pensioenuitkomsten.

Het pensioenfonds heeft de pensioenregelingen die door het pensioenfonds worden uitgevoerd laten toetsen aan het nieuwe fiscale kader per 1 januari 2014. Hieruit volgde dat de basispensioenregeling (middelloonregeling) voldeed aan het fiscale kader per 1 januari 2014 en dus niet aangepast hoefde te worden. De aanvullende pensioen spaarregeling –bestaande uit twee beschikbare premieregelingen– moest worden aangepast aan het fiscale kader per 1 januari 2014. Beide regelingen voldeden namelijk niet aan het verlaagde fiscale kader.

Met de sociale partners is afgesproken dat de voorgaande wijzigingen per 1 januari 2014 gelden voor de arbeidsvoorwaarde pensioen die door het pensioenfonds wordt uitgevoerd. De inhoudelijke aanpassingen hebben betrekking op de verlaging van de beschikbare premie percentages van de aanvullende pensioen spaarregeling tot de fiscale maxima op 4%.

Situatie vanaf 1 januari 2015

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de aanvullende pensioenregelingen via wijziging van de fiscale wet- en regelgeving verder versoerd. De sociale partners hebben gedurende 2014 regelmatig overlegd gevoerd met betrekking tot de invulling van de arbeidsvoorwaarde pensioen per 1 januari 2015. In december 2014 hebben zij een Principe Akkoord hierover gesloten. Dit Principe Akkoord is vervolgens voorgelegd aan de achterbannen en in maart 2015 is er een definitief akkoord bereikt.

De belangrijkste punten uit het akkoord zijn:

- De pensioenregeling blijft fiscaal maximaal;
- Een pensioenleeftijd van 67 jaar;
- Een minimale franchise (het deel van het inkomen waarover geen pensioen wordt opgebouwd) van € 12.642;
- Een middelloonregeling vanaf de minimale franchise tot aan € 39.220;
- Een opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen van 1,875%;
- Een opbouwpercentage voor het nabestaandenpensioen van 1,3125% (hetgeen gelijk is aan 70% van het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen);
- Over inkomen boven € 39.220 tot een maximum van € 100.000 zal pensioen worden opgebouwd via een beschikbare premieregeling; en
- Voor pensioenopbouw bij een salaris boven de € 100.000 kan worden deelgenomen aan een regeling voor "Netto Pensioen Sparen".

Communicatiebeleid

Het pensioenfonds heeft een communicatiebeleid vastgesteld met als doel een zo toegankelijk en open mogelijke communicatie tussen het pensioenfonds en de deelnemers. Met het beschikbaar stellen van informatie over de pensioenregeling in duidelijke en voor iedereen begrijpelijke taal, voldoet het pensioenfonds aan de –in de Pensioenwet vastgelegde– verplichtingen op dit gebied. Ter illustratie noemen we de volgende onderdelen van het beleid:

- regelmatig verschijnt er een Nieuwsbrief of een Pensioencommuniqué. Hiermee worden deelnemers op de hoogte gehouden van de pensioenactualiteit en ontwikkelingen binnen hun pensioenfonds en -regeling;
- verder is er in augustus 2014 een Jaarbericht gepubliceerd waarin specifiek aandacht wordt besteed aan het jaarverslag en de jaarrekening van het afgelopen jaar (2013); en

- in 2014 hebben zowel de actieve als de inactieve deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht (UPO) ontvangen. Uitgangspunt voor het UPO is dat dit model ten minste alle informatie bevat die wettelijk verplicht moet worden verstrekt.

In de loop van 2014 is een wetsvoorstel Pensioencommunicatie ingediend bij de Tweede Kamer. De parlementaire behandeling zal naar verwachting in de eerste helft van 2015 worden afgerond. Reden voor deze wetgeving is dat de bestaande wettelijke informatieverplichtingen onvoldoende begrijpelijk zijn, de terminologie en het taalgebruik te lastig en de hoeveelheid informatie te omvangrijk en weinig doelgericht. Bovendien wordt een te rooskleurig beeld over de hoogte van het pensioen gegeven en ontbreekt inzicht in de risico's. De verbetering van de communicatie moet het gedaalde vertrouwen onder deelnemers en gepensioneerden herstellen.

Het bestuur wacht de definitieve wettelijke voorstellen af en zal vervolgens de benodigde aanpassingen in het communicatiebeleid doorvoeren.

Code Pensioenfonds

In september 2013 hebben de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid (STAR) gezamenlijk de Code Pensioenfonds vastgesteld. Deze code komt in de plaats van de uit 2005 daterende STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur. Kort gezegd, heeft de code tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfonds verder te verbeteren en inzichtelijker te maken. Belanghebbenden moeten zodoende er vertrouwen in hebben dat het aan de fondsbesturen toevertrouwde geld goed wordt beheerd en de belangen van alle betrokkenen evenwichtig worden afgewogen. De code heeft bij de hiervoor genoemde Wet versterking bestuur pensioenfonds een wettelijke grondslag gekregen.

In dit boekjaar legt het bestuur voor het eerst verantwoording af over de naleving van de code. In het algemeen geldt het principe 'pas toe of leg uit (waarom niet)'. Dit betekent dat de normen van de code worden toegepast of dat in het jaarverslag gemotiveerd wordt waarom een norm niet (volledig) wordt toegepast. Afwijking van de norm is mogelijk als daar een goede reden voor is.

Het pensioenfonds voldoet voor het merendeel aan de normen die worden gesteld in de Code.

Wel kunnen bepaalde onderdelen in de fondsdocumenten duidelijker worden omschreven zodat beter inzichtelijk is dat inderdaad wordt voldaan aan de normen. Bijvoorbeeld normen 3 en 4 over het onderwerp "Taken en werkwijze bestuur" en norm 39 over "Rol accountant en actuaaris".

Daarnaast geldt bij een aantal normen dat deze momenteel gedeeltelijk door het pensioenfonds worden toegepast, maar dat deze normen in 2015 verder uitgewerkt worden. Bijvoorbeeld de normen 48 tot en met 51 over "Geschiktheid - bestuur", norm 56 over "Geschiktheid - verantwoordingsorgaan" en norm 75 over "Integer handelen".

Tot slot zijn er normen die momenteel niet door het pensioenfonds worden toegepast. Bijvoorbeeld norm 26 over "Communicatie en transparantie" en norm 60 over "Zittingsduur en benoeming" (waarbij de laatste een bewuste keuze is).

Tot slot zal het pensioenfonds in 2015 een diversiteitsbeleid opstellen om te voldoen aan de normen met betrekking tot het onderwerp "Diversiteit". Het bestuur moet volgens de Code diversiteit in de samenstelling van organen krachtig nastreven hetgeen tot uitdrukking moet komen in een diversiteitsbeleid. Het betreft de normen 65 tot en met 71 van de Code.

Uitvoeringskosten

In november 2011 heeft de Pensioenfederatie de Aanbevelingen uitvoeringskosten gepresenteerd. Hierin worden alle pensioenfondsen opgeroepen om de kosten van pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten te publiceren.

De aanbevelingen luiden als volgt:

- Rapporteer de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer;
- Rapporteer de kosten van vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen; en
- Rapporteer separaat transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen.

In verband met het garantiecontract met Nationale-Nederlanden heeft het pensioenfonds weinig invloed op de samenstelling van de beleggingsportefeuille, waardoor het effect op de kosten ook minimaal is.

Aangezien het beschikbaar krijgen van deze gegevens behoorlijke inspanningen vraagt, heeft de Pensioenfederatie een gefaseerde invoering voorgesteld. Uiterlijk over boekjaar 2014 zouden alle Nederlandse pensioenfondsen de eerste twee aanbevelingen moeten hebben gerealiseerd.

Ook het bestuur van het pensioenfonds heeft zich ingespannen om de transparantie volledig te bewerkstelligen en is hierover in gesprek gegaan met de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Dit gaat dus verder dan alleen de direct in de jaarrekening te verantwoorden kosten. Het transparant maken van alle kosten en mogelijk afzetten tegen een benchmark is daarbij een middel om de kosten verder te beheersen.

Met onderstaand overzicht geeft het pensioenfonds inzicht in de kosten.

Kostenoverzicht	2014	2013
Pensioenbeheer		
Kosten in euro per deelnemer	€ 757,-	€ 702,-
Vermogensbeheer		
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (A)	0,31%	0,28%
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (B)	0,02%	0,03%

In bovenstaande kostenoverzicht worden de kosten van het pensioenbeheer gevormd uit administratiekosten, accountantskosten, actuariële kosten, juridische kosten, bestuurskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 550 duizend (2013: € 505 duizend), exclusief kosten herverzekering en kosten vermogensbeheer. Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo jaar. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee. Dit in tegenstelling tot de methode 'normdeelnemer' waarbij elk type deelnemer een weging krijgt in het totale aantal deelnemers. Een pensioengerechtigde en gewezen deelnemer kosten namelijk minder dan een actieve deelnemer.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie (A) betreft de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s) en overige beheervergoedingen. Dit betreft een bedrag van € 295 duizend. De tweede categorie (B) betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) en zijn geschat op € 20 duizend door ING. De totale kosten vermogensbeheer komen daarmee uit op circa € 315 duizend.

In onderstaand overzicht worden de kosten vermogensbeheer per beleggingscategorie weergegeven:

Kosten per beleggingscategorie (x € 1.000,-)	Beheer- kosten ¹⁾	Transactie kosten	Totaal
Aandelen	61	1	62
Vastrentende waarden	159	19	178
Overige beleggingen	16	0	16
Totaalkosten toe te wijzen aan categorieën	236	20	256
Overige kosten vermogensbeheer	59	0	59
Totaalkosten vermogensbeheer	295	20	315

Risicoparagraaf

De verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen van het pensioenfonds brengen risico's met zich mee die kunnen worden onderscheiden in niet-financiële en financiële risico's, die hierna ieder afzonderlijk worden besproken. Verder wordt in deze paragraaf aandacht besteed aan de risico's die samenhangen met uitbesteding en juridische risico's. De paragraaf wordt afgesloten met een beschrijving van de belangrijkste maatregelen ter beheersing van de beschreven risico's.

Als gevolg van het garantiecontract met Nationale-Nederlanden spelen de financiële risico's een ondergeschikte rol, met uitzondering van het kredietrisico. Dit risico houdt in dat de verzekeraar niet in staat zou zijn om zijn verplichtingen op basis van het garantiecontract (volledig) na te komen. Hierop wordt in de paragraaf "Financiële positie van het pensioenfonds" ingegaan.

Niet-financiële risico's

De niet-financiële risico's betreffen met name operationele risico's en systeemrisico. Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem niet langer naar behoren functioneert.

Operationele risico's (waaronder interne beheersing, IT en integriteitsrisico)

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling.

Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL. Deze partij heeft een ISAE-3402-verklaring. Door het overleggen van deze verklaring toont AZL aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering "in control" is. Het overleggen van de ISAE-3402-verklaring komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel "Uitbesteding Pensioenfonds" waarin De Nederlandsche Bank heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie. De bestudering van de ISAE-rapportages over 2014 heeft niet geleid tot het nemen van aanvullende maatregelen door het pensioenfonds.

1) De in deze tabel opgenomen beheerkosten (€ 295 duizend) wijken af van de beheerkosten zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen (€ 245 duizend). De beheerkosten in deze tabel zijn geschat door ING Investment Management op basis van de beheerskosten (€ 236 duizend) in de beleggingsfondsen, overige kosten mandaat (€ 30 duizend) en overige kosten voor onder andere administratie, verslaglegging, bewaring van activa, accountant en toezicht (€ 29 duizend).

Het pensioenfonds heeft de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) zodanig opgezet dat de operationele risico's adequaat worden beheerst.

Financiële risico's

Voor het pensioenfonds kunnen met name de hierna genoemde financiële risico's worden onderscheiden.

Matchingrisico

Het matchingrisico is het risico dat de looptijd en rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar zijn afgestemd. Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Een pensioenfonds kan zowel het nominale als het reële renterisico trachten af te dekken.

Het nominale renterisico is voor het pensioenfonds niet relevant door de aard van het garantiecontract. Wel geldt dat Nationale-Nederlanden dit risico –op basis van het garantiecontract– heeft beperkt door de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille –80% enhanced matching en 20% balanced return– en door een overlay met betrekking tot de rente.

Het voorgaande impliceert ook dat het opwaartse potentieel van de beleggingen en de rente beperkt is, hetgeen in principe nadelig kan zijn voor de toekomstige voorwaardelijke toeslagverlening. Het reële renterisico is derhalve voor het pensioenfonds relevant. Er zijn geen concrete additionele maatregelen gedefinieerd om dit risico te beheersen.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het pensioenfonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder de verwachte toekomstige verbetering van de levensverwachting. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Het verzekeringstechnisch risico is voor het pensioenfonds niet relevant door de aard van het garantiecontract.

Inflatierisico

Het inflatierisico heeft betrekking op de (eventuele) indexering van de verplichtingen. Er zijn geen concrete additionele maatregelen gedefinieerd om dit risico te beheersen.

Beleggingsrisico's

Beleggingsrisico's betreffen renterisico, koersrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, valutarisico en concentratierisico.

Renterisico is het risico dat het saldo van de marktwaarde van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen op marktwaarde verandert door veranderingen in de marktrente.

Koersrisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat.

Kredietrisico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het pensioenfonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het

tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen.

Eind 2008 was de kredietwaardigheid van Nationale Nederlanden volgens het ratingbureau "Standard & Poor's" gelijk aan "AA-". In het eerste kwartaal van 2009 is de kredietwaardigheid echter door "Standard & Poor's" verlaagd tot "A+". De rating van Nationale-Nederlanden is vervolgens op 12 februari 2013 verlaagd tot "A". Op 18 februari 2015 is de rating door "Standard & Poor's" verhoogd tot "A+".

Liquiditeitsrisico is het risico dat het pensioenfonds onvoldoende liquide middelen heeft om betalingen, waaronder de pensioenuitkeringen, te verrichten. Bij het pensioenfonds is sprake van een jaarlijkse netto-uitstroom; de ontvangen premies zijn lager dan de betaalde uitkeringen. Het liquiditeitsrisico wordt beperkt door de invulling van het cashmanagement. De directie ziet toe op een juiste afstemming van de inkomende en uitgaande cashstromen van het pensioenfonds. Voor de uitbetaling van de pensioenuitkeringen geldt dat er voldoende liquide middelen beschikbaar moeten zijn.

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen.

Concentratierisico heeft betrekking op grote posten. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Het concentratierisico is voor het pensioenfonds niet relevant door de aard van het garantiecontract.

De beleggingsrisico's worden binnen het garantiecontract van het pensioenfonds met name beheerst door de gekozen strategische beleggingsportefeuille en de invulling aan de afzonderlijke beleggingscategorieën.

Beleggingsrisico's alternatieve beleggingen

Alternatieve beleggingen zijn net als beleggingen in de traditionele categorieën (waaronder aandelen) onderhevig aan risico's. Risico's worden veroorzaakt doordat beleggers zekere bedragen (hun initiële investeringen) opgeven in ruil voor onzekere inkomsten in de toekomst. Voorbeelden van algemene risico's zijn onder meer debiteurenrisico (tegenpartij kan failliet gaan) en inflatierisico (geldontwaarding). Alternatieve beleggingen zijn daarnaast onder te verdelen in diverse categorieën, waarvan de risicoprofielen onderling aanzienlijk kunnen variëren en dus ook de beleggingsrisico's. Het pensioenfonds maakt geen gebruik van alternatieve beleggingen.

Uitbesteding en de risico's die hiermee samenhangen

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft verder geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen en dergelijke. Het bestuur erkent verder dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door met name AZL.

Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het pensioenfonds zich volledig aan de regelgeving van De Nederlandsche Bank op het gebied van uitbesteding. Het pensioenfonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een overeenkomst van uitbesteding die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de Pensioenwet bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverstopping en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement. Hierin worden tenminste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiestelsels en de interne controle van de uitvoerende organisatie.

Het pensioenfonds voert op verschillende manieren controles uit op de werkzaamheden die zijn uitbesteed. Naast de eerder genoemde bestudering van de ISAE-3402-rapportages worden bijvoorbeeld ook de rapportages van de externe dienstverleners aan het pensioenfonds beoordeeld op juistheid, tijdigheid en volledigheid. Daarnaast heeft het pensioenfonds als doelstelling om minimaal één keer per jaar een ontmoeting te hebben met elke externe dienstverlener teneinde de dienstverlening te evalueren.

Juridische risico's

Het pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als pensioenfondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het pensioenfonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het pensioenfonds heeft ingehuurd.

Teneinde de juridische risico's te beperken heeft het pensioenfonds in ieder geval de volgende maatregelen genomen:

- de directie van het pensioenfonds toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt waar nodig wijzigingen voor aan het bestuur;
- het pensioenfonds heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor het bestuur afgesloten;
- het pensioenfonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen;
- het pensioenfonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichtte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het pensioenfonds eigenstandige communicatie doeleinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen wordt voldaan;
- met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij;
- jaarlijks vinden er controles plaats door actuaire en accountant op de uitvoering door het pensioenfonds. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd;
- het bestuur draagt er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geven wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Beheersing van de risico's

Het pensioenfonds besteedt doorlopend aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing van risico's. Het bestuur heeft de risico's van het pensioenfonds geanalyseerd en een beschrijving van deze risico's opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds.

Het bestuur wordt maandelijks voorzien van managementinformatie met betrekking tot de status van de beleggingen van het pensioenfonds. Verder wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie alsmede van externe adviseurs in staat gesteld de risico's en situatie van het pensioenfonds goed te monitoren.

Het bestuur overlegt aan De Nederlandsche Bank de staten die De Nederlandsche Bank nodig heeft voor haar taak binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van haar beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie en dat dit op de lange termijn leidt tot een zo laag mogelijke en stabiele pensioenpremie. Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen: premiebeleid, toeslagbeleid, beleggingsbeleid en pensioenbeleid.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het pensioenfonds wordt regelmatig geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de verwachte financiële positie van het pensioenfonds in de toekomst een rol.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit. Het pensioenfonds heeft voor het laatst in 2012 een continuïteitsanalyse uit laten voeren in verband met de ingang van het nieuwe garantiecontract én de wijzigingen in de pensioenregeling, het premiebeleid en het toeslagbeleid als gevolg hiervan.

Financiële positie van het Pensioenfonds

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (inclusief de voorziening zieke deelnemers) is in het verslagjaar gestegen van € 99,5 miljoen naar € 114,9 miljoen. De stijging van de voorziening is met name veroorzaakt door de daling van de marktrente.

Belegd vermogen

De beleggingen behorende tot het garantie contract zijn in het verslagjaar gestegen van € 85,0 miljoen ultimo 2013 tot € 107,3 miljoen ultimo 2014. De belangrijkste mutaties van het belegd vermogen zijn veroorzaakt door het positief ongerealiseerde resultaat in de matching portefeuille (€ 21,6 miljoen), het positieve ongerealiseerde resultaat in de return portefeuille (€ 3,1 miljoen) en een netto onttrekking aan de beleggingsportefeuille (-€ 2,7 miljoen). Het totale portefeuille rendement bedraagt 30,2% versus het rendement van de benchmark van 29,6%.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het pensioenfonds is in het verslagjaar gedaald van 105,0% naar 104,2%; een daling van 0,8 procentpunten. De daling is met name het gevolg van de toeslagverleningen per 1 januari 2014 en per 1 januari 2015.

Financieel Toetsingskader

Voor het pensioenfonds zijn met name de volgende begrippen uit het Financieel Toetsingskader van belang:

- Afslag.
De Pensioenwet gaat uit van het principe van marktwaardering. Dat betekent dat ook de vordering op de herverzekeraar op marktwaarde moet worden gewaardeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met het kredietrisico, aangezien het juridisch eigendom van de beleggingen bij de herverzekeraar ligt. Afhankelijk van de kredietkwaliteit van de herverzekeraar kan dat in de waardering van de vordering leiden tot een afslag.
- Minimaal vereist eigen vermogen.
Dit wordt vastgesteld op basis van de Europese richtlijn. Voor herverzekerde pensioenfondsen zal dit in de praktijk circa 1% van de voorziening bedragen.
- Vereist eigen vermogen.
Voor herverzekerde pensioenfondsen is alleen het kredietrisico relevant. De hoogte van het vereiste eigen vermogen is afhankelijk van de duratie van de pensioenverplichtingen en de credit spread.

(Minimaal) vereiste dekkingsgraad

De vereiste solvabiliteit onder het Financieel Toetsingskader dient zodanig te zijn dat het pensioenfonds met 97,5% zekerheid volgend jaar nog voldoende vermogen heeft om de verplichtingen op marktconforme basis over te dragen. De vereiste solvabiliteit wordt bepaald met behulp van een door De Nederlandsche Bank aangereikt standaardmodel. De vereiste dekkingsgraad ultimo 2014 is –net als per ultimo 2013– gelijk aan 101,1%.

Kredietwaardigheid Nationale Nederlanden

In 2011 heeft De Nederlandsche Bank besloten dat pensioenfondsen die hun risico's bij een verzekeraar hebben verzekerd het kredietrisico op die verzekeraar buiten beschouwing mogen laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde. Het bestuur heeft besloten om zich te voegen aan deze beleidsregel van De Nederlandse Bank.

Naleving wet- en regelgeving

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door De Nederlandsche Bank geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder of is een bewindvoerder aangesteld.

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2013	319	433	400	1.152
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	9	0		9
Ontslag met premievrije aanspraak	-4	4		0
Waardeoverdracht	0	-3		-3
Ingang pensioen	-1	-7	22	14
Overlijden	-1	-2	-17	-20
Mutaties per saldo	3	-8	5	0
Stand per 31 december 2014	322 ¹⁾	425	405	1.152

Specificatie pensioengerechtigden

	2014	2013
Ouderdompensioen	293	300
Nabestaandenpensioen	107	95
Invalideitpensioen	5	5
Totaal	405	400

Eerbeek, 9 juni 2015

Het bestuur

Peter van Dijk
Voorzitter

Frank Elschot
Secretaris

1) Waarvan 28 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

Verslag verantwoordingsorgaan

Verklaring verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan stelt jaarlijks zijn bevindingen vast op basis van ontvangen informatie. Naast schriftelijke informatie heeft het verantwoordingsorgaan hiertoe bestuursvergaderingen bijgewoond en gesprekken gevoerd met bestuursleden, onder meer met de voorzitter van het bestuur, het bestuurslid namens de gepensioneerden en de directeur van het pensioenfonds. Tevens zijn gesprekken gevoerd met de accountant, de actuaire en de externe administrateur van het pensioenfonds.

Voor het jaar 2014 heeft het verantwoordingsorgaan specifiek aandacht besteed aan de Wet versterking bestuur pensioenfonds en Goed Bestuur. Belangrijk was de keuze van het bestuursmodel, mede in relatie tot de kwaliteit en de deskundigheid van het bestuur en de inrichting van het interne toezicht. Daarnaast lag de focus op het gevoerde –en te voeren– communicatiebeleid, de uitkomsten van het pensioenakkoord tussen sociale partners en de invoering van het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK).

Wet versterking bestuur pensioenfonds en Goed Bestuur

Het bestuur heeft zich gebogen over de vraagstellingen die zijn voortgekomen vanuit de Wet versterking bestuur pensioenfonds. Er is gedegen gekeken naar het gewenste bestuursmodel. Hoewel het mogelijk is te kiezen voor een onafhankelijk bestuursmodel is het logischer de studie over de toekomst van het pensioenfonds af te wachten. Het pensioenfonds heeft in overleg met de sociale partners besloten om het huidige paritaire bestuursmodel te handhaven. Door omstandigheden zijn vacatures ontstaan in de bestuurscommissie. Namens de pensioengerechtigden is een aspirant lid benoemd als bestuurslid.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat kwaliteit en geschiktheid van het bestuur het belangrijkste uitgangspunt is voor het goed functioneren van een pensioenfonds. Een goede “opvolgersplanning” en directe inzetbaarheid van nieuwe bestuurders dragen bij aan continuïteit van een deskundig bestuur. Het ontwikkelen van een diversiteitsbeleid zal een belangrijk beleidsonderwerp voor het bestuur zijn, het is een integraal onderdeel van de “opvolgersplanning”. Het bestuur wordt geadviseerd een diversiteits- en doelgroepenbeleid te ontwikkelen, waarbij het bestuur en het verantwoordingsorgaan een afspiegeling vormen van de belanghebbenden; ofwel een goede mix van mannen en vrouwen en een evenwichtige verdeling van leeftijden zijn belangrijk voor de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. We realiseren ons dat binnen het Smurfit Nederland pensioenfonds er traditioneel meer mannen dan vrouwen werken en dat het deelnemersbestand vergrijsd. Het is een bestuurstaak om competente kandidaten te werven voor een bestuursfunctie. Uiteraard met inachtneming van de bestaande afspraken die zijn vastgelegd in de statuten. Niettemin vereist Goed Bestuur goed opgeleide bestuurders met een constructieve onderlinge samenwerking, die gezamenlijk een beroep kunnen doen op professionele ondersteuning vanuit het pensioenbureau. Een bestuur kan pas goed functioneren als de individuele bestuursleden deskundig en competent zijn en een afspiegeling vormen van een herkenbaar diversiteitsbeleid. Dat is een uitdaging voor het bestuur om dit voorgestane beleid om te zetten in concrete stappen en toekomstige bestuurders te benoemen op basis van deze aanbevelingen.

Communicatiebeleid

Kijkend naar alle veranderingen die op stapel staan, zal de komende tijd de communicatie naar de deelnemers belangrijk zijn. Extra aandacht zal moeten gaan naar het duidelijk en begrijpelijk communiceren over de voorgenomen besluiten. Het is goed om na te gaan of de huidige middelen die bij het communiceren worden gebruikt ook in de toekomst afdoende zijn. Naar inzicht van het verantwoordingsorgaan zijn verbeteringen mogelijk ten aanzien van onder meer digitale communicatie en nieuwsvoorziening. De communicatie is tot op heden gericht op de totale groep van belanghebbenden. Echter, binnen deze groep zijn er verschillende belangen te herkennen. Deze feiten dient het denken te stimuleren om de effectiviteit van de communicatie te vergroten.

Bijvoorbeeld door meer te focussen op specifieke doelgroepen en daarbij nog nadrukkelijker aan te sluiten op de informatiebehoeften en kenmerken van de deelnemer. De werknemers kunnen bijvoorbeeld worden verdeeld in drie doelgroepen: jongere werknemers (leeftijd 21-36 jaar), de middengroep (leeftijd 37-52 jaar) en oudere werknemers (53-67 jaar). Iedere leeftijdscategorie heeft zijn specifieke pensioenkenmerken en beoogde doelen. De categorieën pensioengerechtigden en slapers hebben eveneens ieder eigen pensioenkenmerken.

Deelnemers wensen nu eenmaal duidelijke en inzichtelijke communicatie vanuit het pensioenfonds. De nieuwe wetgeving in 2015 heeft als doel meer duidelijkheid te verschaffen aan de deelnemer over hoeveel pensioen men krijgt en over de hoogte van het pensioen nu en in de toekomst en of die toereikend is. En wat de risico's en onzekerheden van de pensioenregeling zijn.

Er is behoefte aan digitale communicatie die direct opvraagbare informatie kan leveren over opgebouwd pensioen en de waarde daarvan. Een rekentool om individuele pensioenprognoses uit te rekenen zal een onderdeel zijn dat via het pensioenregister kan worden opgevraagd en waarbij naast het UPO ook de elders opgebouwde pensioenaanspraken kunnen worden meegenomen in de pensioenprognoses die deelnemers zelf thuis kunnen maken.

Pensioen 1-2-3 wordt geïntroduceerd. Dat is een gelaagde vorm van communicatie bestemd voor deelnemers die informatie geeft over de belangrijkste onderdelen van de pensioenregeling. Voor de hoofdlijnen van de pensioenregeling is laag 1 van belang, voor de toelichting laag 2 en voor meer gedetailleerde informatie laag 3. Er wordt tevens gebruik gemaakt van pensioeniconen die zijn ontwikkeld en worden ingezet om alle pensioen communicatie uitingen te verduidelijken. De pensioeniconen zullen ook doorwerken in het UPO, de nieuwsbrieven, de pensioencommuniqués en in de gepubliceerde pensioendocumenten; het zal een behoorlijke inspanning vergen van het bestuur en het pensioenbureau deze wet in 2015 in te voeren. Het verantwoordingsorgaan adviseert deze nieuwe taakstelling met voortvarendheid aan te pakken.

Speciale aandacht vraagt het verantwoordingsorgaan voor de communicatie over het life cycle beleggen bij ING Mijn Pensioen in het kader van de beschikbare premie regeling. Bij deelnemers kan onduidelijkheid bestaan over de wijze waarop bij ingang van het pensioen de opgebouwde kapitalen omgezet kunnen worden in pensioenaanspraken bij het Smurfit Nederland pensioenfonds. De aanbeveling is een folder te maken met daarbij behorende antwoorden, de zogenaamde Q&A (questions & answers), waarin onder meer de mogelijkheden voor aanwending van de kapitalen van Mijn Pensioen evenwichtig wordt uiteengezet.

Principe Akkoord pensioenregelingen Smurfit Kappa Nederland B.V. 2014

Op 18 december 2014 hebben de onderhandelaars van Smurfit Kappa Nederland B.V. en de vakorganisaties een Principe Akkoord bereikt over de wijzigingen van de pensioenregelingen die worden uitgevoerd door het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds en door het Smurfit Nederland pensioenfonds. De wijzigingen zijn ingegaan per 1 januari 2015. De gewijzigde pensioenregelingen zullen in beginsel alleen in 2015 van toepassing zijn. Partijen hebben afgesproken in 2015 opnieuw met elkaar in overleg te treden over de invoering van een toekomstbestendige pensioenregeling per 1 januari 2016. Dit Principe Akkoord is vervolgens voorgelegd aan de achterbannen en begin maart 2015 door alle partijen goedgekeurd.

Op hoofdlijnen zijn de pensioenregelingen van de beide pensioenfondsen nu gelijkwaardig aan elkaar. Wel zijn er significante verschillen ten aanzien van de ingelegde pensioenpremies door werkgever en werknemers die gedeeltelijk worden verklaard door het garantiecontract van het Smurfit Nederland pensioenfonds. Het bestuur maakt –op verzoek van de sociale partners– gebruik van de overgangsregeling waardoor het mogelijk is het premiebeleid 2015 ongewijzigd te laten, hetgeen een verstandig besluit is met het oog op de toekomst.

Open blijft nog de vraag of voor een volledig herverzekerd pensioenfonds zoals het Smurfit Nederland pensioenfonds de invloed van het nieuwe Financieel Toetsingskader relatief beperkt zal zijn. Ofwel, is in de herverzekerde regeling bijvoorbeeld de risicohouding al voldoende ingebed in de polisvoorwaarden? Een belangrijk onderwerp uit de nFTk-wetgeving is immers de vaststelling én de

vastlegging van de risicohouding. Het concretiseren van de risicohouding vereist een nauw overleg tussen het bestuur, de sociale partners en de pensioenfondsorganen. In de Pensioenwet en in het Besluit financieel toetsingskader fondsen wordt de risicohouding nauwkeurig omschreven. Het betreft de taak en rol van het bestuur, de sociale partners en de pensioenfondsorganen (het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie). De wetgever is van mening dat de vaststelling in samenspraak moet gebeuren. Het is de vraag of de risicohouding nu voldoende is geborgd in de nFTK regels die van toepassing zijn voor een volledig herverzekerd pensioen. Ofwel dat de lagere wetgeving kiest voor een overgangsregeling in 2015.

Men heeft de nieuwe pensioenregeling gebaseerd op het fiscale kader dat per 1 januari 2015 van kracht is. Het betekent dat in 2015 de sociale partners ook zullen onderhandelen over de toekomst van het Smurfit Nederland pensioenfonds. In dit overleg zullen alle “voors en tegens” goed tegenover elkaar moeten worden afgewogen alvorens men besluiten neemt. Alle belanghebbenden zijn daarmee gediend, dat vraagt een intensieve communicatie door middel van pensioencommuniqués, nieuwsbrieven en raadpleging van de achterbannen.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan geeft de volgende aanbevelingen:

- Zorg als bestuur voor een diversiteitsbeleid en een “opvolgersplanning” zodat –met inachtneming van de statutaire bepalingen– de toekomstige vacatures kwalitatief en kwantitatief kunnen worden aangevuld door vooraf zorgvuldig geselecteerde kandidaten te werven.
- Geef als Bestuur een goede uitleg aan belanghebbenden over de toekomst van het Smurfit Nederland pensioenfonds en de afwegingen die in het proces hebben geleid tot een beleidskeuze.
- Bij het overleg over een toekomstbestendige arbeidsvoorwaarde pensioen past een constructieve en open houding, en samenspraak met de sociale partners. Immers het vaststellen van de risicohouding gebeurt door het bestuur na overleg met de sociale partners en de organen van het pensioenfonds, te weten het verantwoordingsorgaan (inhoudelijke rol) en de visitatiecommissie (toetsende rol).
- Het bestuur dient aan de slag te gaan voor een evenwichtige en zorgvuldige invoering van de Wet pensioencommunicatie. Ontwerp een folder (Q&A) waarin de aanwending van het Mijn Pensioen kapitaal bij ingang van het pensioen “Kort maar Krachtig” wordt uiteengezet voor de betrokken deelnemers die met pensioen gaan.
- De aanbeveling is het verantwoordingsorgaan frequenter uit te nodigen voor bestuursvergaderingen waarin de toekomst van het Smurfit Nederland pensioenfonds wordt besproken.

Afsluitend

Het voorgaande in aanmerking nemende komt het verantwoordingsorgaan tot de conclusie:

- Het bestuur heeft in 2014 op een goede en professionele wijze de bestuurstaken vervuld. Rekening is gehouden met een zorgvuldig en goed afgewogen besluitvorming en het bestuur speelt constructief in op de strategische ontwikkelingen, alsmede op de vele veranderingen in de pensioenwereld en de eisen van de externe toezichthouders. Het pensioenbeleid is gevoerd conform de principes van goed pensioenfondsbestuur en integere bedrijfsvoering. Het premie- en toeslagbeleid komen overeen met het eerder daarvoor vastgesteld beleid. Het pensioenbureau is goed georganiseerd en ingericht. Het bestuur is competent en in control.

Het algemene oordeel is positief.

Eerbeek, 9 juni 2015

Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan

Het bestuur spreekt veel dank en waardering uit aan het verantwoordingsorgaan voor alle werkzaamheden die het heeft verricht om tot het oordeel te komen. Het bestuur stelt met name de constructieve wijze op prijs waarop het overleg met het verantwoordingsorgaan heeft plaatsgevonden. Het bestuur constateert daarbij naar tevredenheid dat de vorig jaar afgesproken intensivering van het overlegmodel (op basis van de "Wet versterking bestuur pensioenfondsen" en "Code Pensioenfondsen") in 2014 verder is ingevuld. Het bestuur heeft kennis genomen van de bevindingen, de aanbevelingen en het oordeel van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur onderschrijft de aanbevelingen en geeft hierna een korte toelichting op de diverse aandachtspunten.

Wet versterking bestuur pensioenfondsen en Goed Bestuur

Het pensioenfonds zal in 2015 een nieuw diversiteitsbeleid implementeren waarbij ook invulling wordt gegeven aan de aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan met betrekking tot (onder meer) de "opvolgersplanning". Hierbij zal uitdrukkelijk ook de discussie met betrekking tot de toekomst van het Smurfit Nederland pensioenfonds in acht worden genomen.

In 2015 zal het pensioenfonds ook een nieuw geschiktheidsplan implementeren waarbij ook aan een jaarlijkse evaluatie van het bestuur als geheel –en van de bestuursleden afzonderlijk– invulling wordt gegeven. Het voltallige bestuur zal in 2015 een collectieve cursus volgen teneinde de geschiktheid op het deskundigheidsniveau "Vermogensbeheer" te optimaliseren. Verder zal er per bestuurslid een opleidingsplan opgesteld worden.

Het bestuur onderkent verder de gewijzigde taken en verantwoordelijkheden van het verantwoordingsorgaan. Dit was mede een reden om een collectieve opleiding voor het verantwoordingsorgaan en het pensioenbureau te organiseren in het vierde kwartaal van 2014. In 2015 zullen de wijzigingen worden verwerkt in de fondsdocumenten.

Communicatiebeleid

Het pensioenfonds zal in 2015 een nieuw communicatiebeleid opstellen én implementeren, waarbij het pensioenfonds zal worden ondersteund door een externe adviseur teneinde de communicatie in ieder geval te laten voldoen aan de vereisten zoals geschetst door het verantwoordingsorgaan.

Uitwerking Principe Akkoord

Het bestuur heeft de betrokkenheid van het verantwoordingsorgaan tijdens de uitwerking van het Principe Akkoord zeer op prijs gesteld. Met name in het kader van de evenwichtige belangenafweging heeft dit een positieve bijdrage geleverd aan de standpuntbepaling van het bestuur in dit dossier.

Consequenties van het "Witteveen kader"

Ook bij de totstandkoming van de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2015 kwam de intensievere rol van het verantwoordingsorgaan duidelijk tot uitdrukking. Bijvoorbeeld met betrekking tot het overleggen over het premiebeleid dat geldt voor 2015. In 2015 zal er nauw overleg zijn met het verantwoordingsorgaan met betrekking tot het pensioenoverleg dat de sociale partners zullen voeren met betrekking tot (bijvoorbeeld) de pensioenregeling en het premiebeleid voor de komende jaren én over de toekomst van het Smurfit Nederland pensioenfonds.

Eerbeek, 9 juni 2015

Samenvatting verslag visitatiecommissie

Verslag visitatiecommissie

Met de invoering van de Wet versterking bestuur pensioenfonds en de Code Pensioenfonds zijn de eisen met betrekking tot het intern toezicht aangescherpt.

Het intern toezicht heeft betrekking op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij pensioenfonds. Een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenbehartiging door het bestuur staan daarbij centraal. Het intern toezicht moet een bijdrage leveren aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Zo dient vanaf 2014 een visitatie bij pensioenfonds jaarlijks plaats te vinden. Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland heeft hieraan invulling gegeven door in 2015 aan VCHolland de opdracht te verlenen tot de uitvoering van een visitatie. De laatste algehele visitatie was in 2013 door Basis en Beleid uitgevoerd. De door leden van VCHolland uitgevoerde visitatie draagt het karakter van een algehele visitatie als start van een driejaarlijkse visitatiecyclus.

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat het bestuur de aanbevelingen bij de vorige visitatie in 2013 door Basis en Beleid op serieuze wijze heeft opgepakt. Het pensioenfonds heeft een structurele aanpak met betrekking tot de aanbevelingen zoals die door de externe accountant, de certificerende actuaris en de visitatiecommissie worden gedaan.

Een aantal zaken zal worden meegenomen in 2015 in de brede pensioendiscussie met sociale partners. Daarbij komen onder andere de toekomst van het pensioenfonds, het uitbestedingsbeleid en de aanpassing van de ABTN aan de orde.

Het functioneren van het bestuur wordt door de visitatiecommissie als goed beoordeeld. Het bestuur volgt de ontwikkelingen op de voet en heeft de laatste wettelijke ontwikkelingen voor pensioenfonds op een goede wijze geïmplementeerd.

Onderdeel van de brede pensioendiscussie in 2015 met sociale partners zal de toekomst van het pensioenfonds zijn. Het hoge kostenniveau en de verwachte hogere pensioenpremies bij verlenging van het garantiecontract met Nationale-Nederlanden eind 2016 zijn daarbij belangrijke aandachtspunten. De visitatiecommissie doet daarbij de aanbeveling ook de criteria van De Nederlandsche Bank voor een duurzame toekomst van krimpende en gesloten fondsen bij de discussie te betrekken. Tevens dient rekening te worden gehouden met de lange doorlooptijd van een mogelijk beëindigingstraject van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds publiceert de kosten conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De kosten voor zowel het pensioen- als vermogensbeheer liggen binnen de bandbreedtes van de gemiddelde kosten van vergelijkbare pensioenfonds. De visitatiecommissie doet nog een aanbeveling met betrekking tot de transparantie in de kosten van onderliggende vermogensbeheerslagen.

Er is binnen het pensioenfonds sprake van een adequate governancestructuur waarbij de directeur van het pensioenfonds een centrale rol vervult in de voorbereiding van de besluitvorming door het bestuur en de monitoring van de uitbestede werkzaamheden. De rollen van de binnen en bij het pensioenfonds betrokken organen/personen en adviseurs zijn duidelijk beschreven. Er is sprake van een goede aansturing van het pensioenfonds. De oordeelsvorming van het bestuur vindt op een toereikende en evenwichtige wijze plaats.

Een pensioenfonds dient over een heldere missie, visie en strategie te beschikken. De visitatiecommissie doet daarbij de aanbeveling die missie, etc. zodanig te concretiseren dat er sprake kan zijn van een periodieke toetsing daaraan van het beleid.

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de wijze van uitbesteding bij het pensioenfonds in algemene zin voldoet aan de wettelijke eisen. De visitatiecommissie doet daarbij nog de aanbeveling om het uitbestedingsbeleid te toetsen aan de daartoe in 2014 door de Nederlandsche Bank opgestelde guidance.

Het jaarverslag is compleet. Er zou wat meer aandacht gegeven kunnen worden aan de klachtenregeling. De notulen van de bestuursvergaderingen zijn helder en overzichtelijk. Een aandachtspunt daarbij blijft de wijze waarop in de vastlegging op expliciete wijze aandacht gegeven wordt aan de vereiste evenwichtige belangenafweging.

Het pensioenfonds heeft op een goede wijze de implementatie van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen uitgevoerd. De visitatiecommissie doet daarbij nog de aanbeveling om een check uit te voeren in hoeverre de documentatie van het pensioenfonds volledig aan de wettelijke ontwikkelingen is aangepast. Tevens doet de visitatiecommissie met betrekking tot de Code Pensioenfondsen nog een aantal aanbevelingen.

Met betrekking tot de toenemende dreiging van cybercrime beveelt de visitatiecommissie aan het selfassessment van De Nederlandsche Bank op periodieke wijze uit te voeren.

Met betrekking tot de deskundigheid/geschiktheid van het bestuur doet de visitatiecommissie de aanbeveling om in het kader van het recent opgestelde geschiktheidsplan op korte termijn de werkelijke deskundigheidsniveaus vast te leggen en eventuele hiaten zo snel mogelijk op te lossen. De resultaten van een objectieve toetsing van de deskundigheid/geschiktheid kunnen daarbij mede input zijn.

Met betrekking tot het beleggingsbeleid doet de visitatiecommissie de aanbeveling om de beleggingsstrategie van het eigen vermogen op meer expliciete wijze vast te leggen.

Gezien het garantiecontract zijn de financiële risico's van het pensioenfonds beperkt. Het pensioenfonds betreft in zijn risicoanalyse ook de (impact van de) niet-financiële risico's. De visitatiecommissie doet nog de aanbeveling om de haalbaarheid van de toeslagambitie op periodieke wijze te (blijven) evalueren.

Het pensioenfonds besteedt veel aandacht aan de communicatie. In dat kader doet de visitatiecommissie nog de aanbeveling het lezerspanel qua bezetting meer in te richten naar het deelnemersbestand en het overleg, de besluiten en de conclusies over de effectiviteit van de communicatie vast te leggen.

De visitatiecommissie

Henk Hanneman

Niek de Jager

John Ruben

Reactie bestuur op verslag visitatiecommissie

Het bestuur waardeert de samenwerking met –en werkwijze van– de visitatiecommissie zeer en heeft de visitatie als positief ervaren. Het bestuur heeft kennis genomen van de bevindingen van de visitatiecommissie en onderschrijft de gedane aandachtsgedebieden. Het bestuur geeft hierna een korte toelichting op de diverse aandachtspunten.

Algemeen

Het bestuur zal de diverse aanbevelingen in 2015 verder uitwerken. Deze zullen voor een aanzienlijk deel tot uitdrukking komen tijdens het “Pensioenoverleg 2015” tussen sociale partners.

Governance

Gezien de aard van het pensioenfonds heeft met name de aanbeveling ten aanzien van het uitbestedingsbeleid de bijzondere aandacht van het pensioenfonds.

Deskundigheid

Bij de implementatie van het nieuwe geschiktheidsplan in 2015 –zoals ook omschreven in de reactie van het bestuur op het verslag van het verantwoordingsorgaan– zal het bestuur ook de aanbevelingen van de visitatiecommissie in acht nemen.

Beleggingen

De aanbevelingen ten aanzien van de beleggingen –bijvoorbeeld ten aanzien van de kosten én ten aanzien van het beleggen van de algemene reserve– zullen in 2015 verder worden uitgewerkt. Het overleg met de vermogensbeheerder ING IM hierover is in 2015 reeds gestart.

Risico's

Het pensioenfonds is voornemens om in de tweede helft van 2015 een onderzoek te verrichten naar de kwalitatieve en kwantitatieve risico's waar het pensioenfonds mee te maken heeft. Hierbij zal expliciet aandacht worden besteed aan de kans dat het risico zich voordoet én de impact voor het pensioenfonds indien het risico zich daadwerkelijk manifesteert.

Communicatie

Mede naar aanleiding van de (toekomstige) inwerkingtreding van de Wet Pensioencommunicatie heeft het pensioenfonds in 2015 een projectgroep opgericht die zich bezig houdt met de opstelling van een nieuw communicatiebeleid én de implementatie hiervan.

Eerbeek, 9 juni 2015

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na resultaatverdeling; in duizenden euro)

Activa	2014	2013
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]	4.402	3.305
Beleggingen voor risico onderneming (VUT-regeling) [2]	1.137	1.102
Beleggingen voor risico deelnemers [3]	9.729	7.776
Vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen [4]	115.359	99.315
Vorderingen en overlopende activa [5]	917	1.908
Liquide middelen [6]	781	253
Totaal activa	132.325	113.659

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2014	2013
Reserves		
Algemene reserve [7]	4.896	4.940
Bestemmingsreserve [8]	210	0
	5.106	4.940
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen [9]	115.359	99.315
Voorziening langdurig zieken [10]	190	187
	115.549	99.502
Overige voorzieningen		
VUT-voorziening [11]	1.137	1.102
	1.137	1.102
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [12]	9.729	7.776
Kortlopende schulden en overlopende passiva [13]	804	339
Totaal passiva	132.325	113.659

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2014	2013
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [14]		
Directe beleggingsopbrengsten	106	205
Indirecte beleggingsopbrengsten	831	-47
	937	158
Beleggingsopbrengsten voor risico onderneming (VUT-regeling) [15]		
Indirecte beleggingsopbrengsten	276	-51
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [16]		
Directe beleggingsopbrengsten	30	62
Indirecte beleggingsopbrengsten	1.642	192
	1.672	254
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [17]	2.930	2.804
Premiebijdragen voor risico deelnemers [18]	355	511
Saldo van overdrachten van rechten [19]	-48	-3
Mutatie vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen [20]	16.044	-4.840
Pensioenuitkeringen [21]	-3.862	-4.160
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen [22]	-16.044	4.840
Mutatie VUT-voorziening [23]	-35	532
Mutatie Voorziening langdurig zieken [24]	-3	2
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [25]	-1.953	-608

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2014	2013
Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers [26]	-74	-157
Herverzekering [27]	1.027	1.224
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [28]	-1.082	-1.194
Overige baten en lasten [29]	26	52
Saldo van baten en lasten	166	-636
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	-44	-636
Bestemmingsreserve	210	0
	166	-636

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2014	2013
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	2.947	2.704
Ontvangen / betaald herverzekeraar	1.418	2.384
Overgenomen pensioenverplichtingen	90	99
Overige	21	39
	4.476	5.226
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-3.876	-4.176
Overgedragen pensioenverplichtingen	-157	-102
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.070	-1.034
	-5.103	-5.312
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	1.149	108
Verkopen en aflossingen beleggingen	0	0
Overige	6	7
	1.155	115
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	0	0
	0	0
Mutatie liquide middelen	528	29
Saldo liquide middelen 1 januari	253	224
Saldo liquide middelen 31 december	781	253

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor vergelijkingsdoeleinden is de presentatie van de vergelijkende cijfers op enkele plaatsen aangepast. Dit heeft geen effect gehad op de waarde van het vermogen of het resultaat van beide boekjaren.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

De jaarrekening is opgesteld op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals deze zijn vermeld in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 pensioenfondsen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Schattingswijziging

Het pensioenfonds hanteerde in 2014 nog de Prognosetafel AG 2012-2062 en is ultimo 2014 overgegaan naar de Prognosetafel AG2014. De totale technische voorziening voor risico van het pensioenfonds is bepaald met overlevingskansen op basis van de Prognosetafel AG2014. Deze tafel is toegepast met de fondsspecifieke ervaringssterfte die is vastgesteld met behulp van het Towers Watson Ervaringssterftemodel 2014. Door de overgang op de Prognosetafel AG2014 en de gewijzigde ervaringssterfte is de totale technische voorziening met 1.134 afgenomen.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het pensioenfonds ten goede zullen komen en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Grondslagen voor de balans

Algemene grondslagen

Tenzij anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Beleggingen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde op de balansdatum.

Beleggingen voor risico onderneming

De VPL-regeling (VUT-regeling) wordt bij het pensioenfonds uitgevoerd voor rekening en risico van de onderneming. De VUT-middelen worden belegd in het depot van Nationale-Nederlanden en waren in verslagjaar 2012 begrepen in de beleggingen voor risico fonds. De opbrengsten die met deze beleggingen worden gerealiseerd, worden naar verhouding toegekend aan de VUT-regeling. Vanaf verslagjaar 2013 is de presentatie van de beleggingen van de VUT-regeling in de jaarrekening aangepast en zal derhalve niet meer voor rekening van het pensioenfonds worden gepresenteerd.

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het resultaat over het kalenderjaar toegevoegd dan wel onttrokken dat resteert na bestemming van het resultaat aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve

Ultimo 2014 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van 210, zijnde het verschil tussen de ontvangen premie en benodigde premie in de Aanvullende Pensioen Spaarregeling. De vorming van deze bestemmingsreserve is conform de afspraken gemaakt tussen sociale partners. De aanwending van deze bestemmingsreserve is onderdeel van de gesprekken tussen sociale partners in 2015.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld op basis van onder andere de volgende grondslagen:

Sterfte

Het gebruik van de Prognosetafel AG2014, met toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte.

Gehuwdheid

Vóór pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het onbepaalde partnersysteem, met gehuwdheidsfrequenties zoals deze zijn opgenomen in het herverzekeringscontract van Nationale-Nederlanden. Na pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het bepaalde partnersysteem.

Uitkeringen

De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.

Leeftijden

De leeftijden van de (gewezen) deelnemer, de nabestaande of de wees wordt in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.

Leeftijdsverschil

Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Intrest

Het gebruik van de marktrente volgens de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2014. De Nederlandsche Bank past vanaf 31 december 2012 een correctie toe op de rentetermijnstructuur, door deze te baseren op een driemaands gemiddelde. Vanaf september 2012 maakt De Nederlandsche Bank gebruik van de ultimate forward rate (UFR) techniek bovenop dit driemaands gemiddelde. Hiermee is rekening gehouden bij de waardering van de technische voorziening.

Indexatie

In de voorziening wordt geen rekening gehouden met indexatie voor ingegane en premievrije pensioenen.

Kosten

In de voorziening voor risico pensioenfonds is een voorziening voor toekomstige kosten begrepen (2% van de nettovoorziening).

VUT-voorziening

De voorziening VUT-verplichtingen is op dezelfde grondslagen berekend als de Voorziening pensioenverplichtingen. Vanaf verslagjaar 2013 worden de kosten voor vermogensbeheer naar rato van het belegd vermogen ten laste gebracht van de Voorziening VUT verplichtingen. Daarnaast wordt een deel van de kosten voor pensioenbeheer ten laste gebracht van de Voorziening VUT verplichtingen.

Voorziening langdurig zieken

Indien deelnemers langer dan twee jaar ziek zijn, kunnen ze arbeidsongeschikt verklaard worden. Ter dekking van dit latent arbeidsongeschiktheidsrisico heeft het pensioenfonds een voorziening gevormd ter grootte van twee maal de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid in 2014. Het pensioenfonds heeft het arbeidsongeschiktheidsrisico, inclusief het uitlooprisico, ondergebracht in het garantiecontract bij Nationale-Nederlanden. Tegenover de gevormde voorziening staat dus een vordering op de verzekeraar.

Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het boekjaar hebben geleid. Ten aanzien van de bepaling van de mutatie voorzieningen wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen van de betreffende balansposten.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de renteopbrengst verminderd met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt, voor wat betreft de aandelen, hieronder verstaan het bruto-dividend, voor aftrek van dividendbelasting, verminderd met de kosten. Tevens wordt hieronder verantwoord de gedeclareerde dividenden en verdiende interest, alsmede de ontvangen provisies uit hoofde van verbruikleen van effecten. De rentes van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet gerealiseerde koersverschillen van de zakelijke en vastrentende waarden;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- derivaten en valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premiebijdragen voor risico deelnemers

Dit betreft ontvangen (vrijwillige spaar)bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa	2014	2013
[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds		
Algemene reserve depot Nationale-Nederlanden:		
Stand per 1 januari	3.305	1.493
Overboekingen incassorekening	0	1.518
Beleggingsopbrengsten boekjaar	831	-47
Gereserveerde overrente	96	0
Aflossing schuld transitiekosten Nationale-Nederlanden	-71	0
Mutatie boekjaar	241	341
Stand per 31 december	4.402	3.305
[2] Beleggingen voor risico onderneming (VUT-regeling)		
Stand per 1 januari	1.102	1.494
Mutatie boekjaar	-241	-341
Beleggingsopbrengsten boekjaar	276	-51
Stand per 31 december	1.137	1.102

[1] en [2] betreffen de overtollige middelen in het gesepareerde beleggingsdepot van Nationale-Nederlanden.

Deze overtollige middelen maken onderdeel uit van het hele depot bij Nationale-Nederlanden.

Voor de samenstelling van deze overtollige middelen verwijzen we naar de specificatie van de beleggingsportefeuille in het depot, opgenomen onder punt [4] Vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

[3] Beleggingen voor risico deelnemers

Categorie	Stand	Herallocatie ¹⁾	Aankopen/ Verstrek-	Verkopen	Directe	Niet-	Stand
	ultimo		kingen	aflossingen	beleggings-	gerealiseerde	
	2013				opbrengsten	koers-	2014
						verschillen	
ING "Mijn Pensioen"							
Zakelijke waarden	1.563	0	815	-131	0	179	2.426
Vastrentende waarden	6.039	2	1.177	-1.249	0	1.456	7.425
Overige beleggingen	174	-2	2.117	-2.250	30	7	76
Subtotaal beleggingen voor risico deelnemers	7.776	0	4.109 ²⁾	-3.630 ²⁾	30	1.642	9.927
Correctie stortingen werkgever 2014							-198 ³⁾
Totaal beleggingen voor risico deelnemers							9.729

Dit betreft de tegoeden van deelnemers aan de aanvullende pensioenspaarregeling "Mijn Pensioen" op individuele beleggingsrekeningen bij de ING Bank. Tegenover deze beleggingen zijn gelijklopende schuldposities opgenomen.

Methodiek bepaling marktwaarde

ING "Mijn Pensioen" belegt in fondsen waarvan op dagbasis de intrinsieke waarde wordt vastgesteld, die gebaseerd is op de waarde van de onderliggende fondsen en de beleggingen binnen deze fondsen. Conform richtlijn 290.916 van de Raad van Jaarverslaggeving worden deze beleggingen gerubriceerd onder "andere methoden".

1) Dit betreft de correctie op de verdeling per categorie van de mix per 31-12-2013 naar de mix per 31-12-2014.

2) De daadwerkelijke stortingen en onttrekkingen bedragen 343 resp. -74. Het verschil betreft switches binnen en tussen de beleggingscategorieën.

3) Dit betreft een surplus aan stortingen door de werkgever in 2014 waarvoor door het pensioenfonds een vordering is opgenomen.

[4] Vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Stand per 1 januari
Mutatie

	2014	2013
Stand per 1 januari	99.315	104.155
Mutatie	16.044	-4.840
	115.359	99.315

In deze post herverzekeringsdeel is de contante waarde opgenomen van de nog te ontvangen uitkeringen. De reguliere mutatie 2014 ad € 16.044 is onder [8] verder toegelicht.

Onderstaande beleggingsportefeuille staat tegenover de verplichting van Nationale-Nederlanden.

	Ultimo 2013	Aankopen	Verkopen	Beleggings- resultaat	Ultimo 2014
Zakelijke waarden	19.252	0	-588	3.102	21.766
Vastrentende waarden	65.682	9.850	-11.946	21.951	85.537
Liquide middelen	19	1	0	0	20
Totaal beleggingen bij ING	84.953	9.851	-12.534	25.053	107.323

Methodiek bepaling marktwaarde

Het pensioenfonds belegt in fondsen waarvan op dagbasis de intrinsieke waarde wordt vastgesteld, die gebaseerd is op de waarde van de onderliggende fondsen en de beleggingen binnen deze fondsen. Conform richtlijn 290.916 van de Raad van Jaarverslaggeving worden deze beleggingen als volgt gerubriceerd.

Level 1: Directe marktwaardering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2: Afgeleide marktwaardering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3: Modellen en technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

x € 1 miljoen

Directe marktwaardering
Afgeleide marktwaardering
Modellen en technieken
Liquiditeiten begrepen in beleggingen

Totaal per 31 december

2014

38,7
–
–
68,6

107,3

2013

–
71,7
–
13,2

84,9

Marktwaaarde en vordering herverzekeringsdeel

Het verschil tussen de vordering en de marktwaaarde van de beleggingen betreft onder andere de rentegarantie van Nationale Nederlanden en de algemene (vrije) reserve in het depot.

Aangezien er sprake is van herverzekerde verplichtingen door middel van een garantiecontract mogen de onderliggende beleggingen niet meer in de balans worden opgenomen. Bij garantiecontracten dient de vordering op de verzekeraar te worden bepaald op basis van de grondslagen van het pensioenfonds. Omdat de verzekerde uitkeringen premievrij kunnen worden achtergelaten bij de verzekeraar is de waarde van de vordering gelijk aan de onder technische voorzieningen opgenomen voorziening voor pensioenverplichtingen.

De herverzekeringsovereenkomst met Nationale Nederlanden is een garantiecontract. Per 1 januari 2012 is er een nieuw garantiecontract gesloten. Dit garantiecontract heeft een looptijd van 5 jaar met de mogelijkheid –onder vooraf gedefinieerde voorwaarden– tot tussentijdse beëindiging na 3 jaar. Het contract kent een technische winstdeling en een overrentedeling. Op de einddatum van het contract wordt 40% van het positieve technische resultaat aan het pensioenfonds uitgekeerd. Een negatief technisch resultaat komt voor rekening van Nationale-Nederlanden. Ultimo 2014 bedraagt het Technisch Resultaat € 313 duizend positief (2013: € 147 duizend positief). Jaarlijks bepaalt Nationale-Nederlanden de omvang van de overrente. De omvang van de overrente bedraagt over 2014: € 1.409 duizend positief en per saldo € 383 duizend positief (2013: € 1.027 duizend negatief). Op basis van een afgesproken staffel bepaalt Nationale-Nederlanden jaarlijks welk deel van een positief saldo van de overrente aan het pensioenfonds wordt uitgekeerd (25% in 2014, 50% in 2015 en 100% in 2016).

De belangrijkste beëindigingsvoorwaarden van de herverzekeringsovereenkomst zijn als volgt:

- Alle verzekeringen worden op de beëindigingsdatum premievrij gemaakt of op verzoek van het pensioenfonds aan een andere pensioenuitvoerder overgedragen.
- In geval van overdracht aan een andere pensioenuitvoerder worden negatieve saldi van de herwaarderingsreserve en egalisatiereserve (overrente) in het depot niet betrokken in de overdrachtswaarde.
- In geval van overdracht aan een andere pensioenuitvoerder zal per beëindigingsdatum van de overeenkomst 75% van de uitkeringsgarantiereserve in het depot worden betrokken in de overdrachtswaarde.

[5] Vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa

Saldo incassorekening depot Nationale-Nederlanden

Latente vordering op Nationale Nederlanden ¹⁾

Vordering op de aangesloten onderneming

Vorderingen uit hoofde van pensioensparen

Vooruitbetaalde bedragen

Lopende intrest en nog te ontvangen dividend

Banken

Nog te ontvangen dividendbelasting

Totaal vorderingen en overlopende activa

[6] Liquide middelen

ING Bank N.V.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

	2014	2013
	224	1.213
	190	187
	282 ²⁾	496 ³⁾
	198	0
	18	0
	0	2
	5	10
	917	1.908
	781	253
	781	253

1) Dit betreft een vordering inzake de herverzekering van zieke deelnemers bij Nationale-Nederlanden. De hoogte van de vordering is gelijk aan de hoogte van de bijbehorende technische voorziening.

2) Het saldo heeft betrekking op nog te ontvangen premiebijdragen 2014 ad. € 222, de premie-afrekening 2014 ad. € 57 en € 3 diversen.

3) Het saldo heeft betrekking op nog verschuldigde VUT bijdragen (2013) ad. € 140, nog te ontvangen premiebijdragen 2012 (€ 490) en de premie-afrekening 2012 ad. -234. De totale vordering heeft een looptijd van <1 jaar.

Passiva**Reserves****[7] Algemene reserve**

Stand per 1 januari

Saldobestemming boekjaar regulier resultaat

4.940

5.576

-44

-636

Stand per 31 december

4.896

4.940

[8] Bestemmingsreserve

Stand per 1 januari

Saldobestemming boekjaar

0

0

210

0

Stand per 31 december

210

0

Ultimo 2014 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van 210, zijnde het verschil tussen de ontvangen premie en benodigde premie in de Aanvullende Pensioen Spaarregeling. De vorming van deze bestemmingsreserve is conform de afspraken gemaakt tussen sociale partners. De aanwending van deze bestemmingsreserve is onderdeel van de gesprekken tussen sociale partners in 2015.

Totaal reserves**5.106****4.940**

Het minimaal vereist eigen vermogen en de minimaal vereiste dekkingsgraad bedragen

1.246

101,1%

1.072

101,1%

Het vereist eigen vermogen en de vereiste dekkingsgraad bedragen

1.246

101,1%

1.072

101,1%

Het eigen vermogen en de dekkingsgraad bedragen

4.896

104,2%

4.940

105,0%

De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal eigen vermogen plus de voorzieningen voor risico pensioenfondsen te delen door de voorzieningen voor risico pensioenfondsen.

De berekening van de dekkingsgraad is als volgt:

$$(4.896 + 115.359 + 190) / (115.359 + 190) \times 100\% = 104,2\%$$

De daling van de dekkingsgraad van 105,0% naar 104,2% is met name het gevolg de toeslagverleningen per 1 januari 2014 en per 1 januari 2015.

Technische voorzieningen

[9] Voorziening pensioenverplichtingen

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	2014	2013
Stand per 1 januari	99.315	104.155
Wijziging rentecurve	18.388	-2.931
Benodigde inresttoevoeging	374	365
Toevoeging pensioenopbouw	1.764	2.031
Uitgaande waardeoverdrachten	-134	-136
Toename voorziening toekomstige kosten	35	34
Vrijval excassokosten	-76	-76
Uitkeringen	-3.794	-3.821
Actuarieel resultaat op sterfte	-600	-1.040
Actuarieel resultaat op arbeidsongeschiktheid	29	-59
Actuarieel resultaat op reguliere mutaties	-27	-10
Toeslagverlening actief	405	225
Toeslagverlening inactief	629	448
Toeslagverlening slapers	185	130
Wijziging actuariële grondslagen (sterftetafel)	-499	0
Wijziging actuariële grondslagen (ervaringssterfte)	-635	0
	115.359	99.315

De voorziening pensioenverplichtingen omvat een voorziening toekomstige kosten ter hoogte van 2% van de netto-voorziening. De voorziening voor toekomstige kosten bedraagt voor 2014: 2.262 (2013: 1.947).

De voorziening pensioenverplichtingen per 31 december is als volgt opgebouwd:

- Deelnemers	37.332	27.919
- Gewezen deelnemers	18.504	15.710
- Pensioengerechtigden	59.523	55.686

Totale voorziening pensioenverplichtingen

115.359	99.315
----------------	---------------

De duration van de voorziening bedraagt 16,1 (2013: 15,0).

De voorziening pensioenverplichtingen heeft een langlopend karakter.

[10] Voorziening langdurig zieken

Stand per 1 januari	187	189
Mutatie boekjaar	3	-2
Stand per 31 december	190	187

	2014	2013
Dit betreft een voorziening voor zieke deelnemers, die door de adviserend actuaris is vastgesteld op basis van de verwachte lasten voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.		
Over het algemeen heeft de voorziening langdurig zieken een langlopend karakter.		
Totaal technische voorzieningen	115.549	99.502
Overige voorzieningen		
[11] VUT-voorziening		
Stand per 1 januari	1.102	1.634
Wijziging rentecurve	0	-1
Benodigde inresttoevoeging	0	1
VUT-uitkeringen	-66	-324
Vrijval excassokosten	-1	-6
Onttrekking voor pensioenpremies	-23	-115
Actuarieel resultaat op sterfte	0	1
Actuarieel resultaat op mutaties	1	2
Rendement	276	-51
Onttrekking resultaat	-152 ¹⁾	-39
Stand per 31 december	1.137	1.102
Dit betreft een voorziening voor de lopende uitkeringen aan VUT-deelnemers met inbegrip van bijkomende heffingen en kosten van pensioenopbouw tijdens de VUT-periode. Ultimo 2014 maken geen deelnemers meer gebruik van de VUT-regeling (2013: 12).		
Ultimo 2014 is de aanwezige VUT voorziening circa € 1,137 miljoen hoger dan de actuarieel benodigde voorziening van nihil (2013: € 1,013 miljoen). De stijging van het overschot wordt veroorzaakt door de behaalde beleggingsrendementen.		
Het pensioenfonds en de sociale partners zijn nog in overleg welke bestemming gegeven wordt aan de resterende VUT-voorziening.		
De VUT-verplichtingen hebben naar verwachting een resterende looptijd van meer dan een jaar.		

1) Dit bedrag bestaat voornamelijk uit kosten die gemaakt zijn in voorgaande jaren met betrekking tot de Stuurgroep Pensioenen (150) die in 2014 ten laste zijn gebracht van de VUT-voorziening.

	2014	2013
[12] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stand per 1 januari	7.776	7.168
Stortingen	355	511
Onttrekkingen	-74	-157
Rendement	1.672	254
Stand per 31 december	9.729	7.776
<p>Dit betreft de nominale schuldpositie aan de aanvullende pensioenspaarregeling "Mijn Pensioen". De schuldpositie is gelijk aan de inleg van de deelnemers (zie [3] Beleggingen voor risico deelnemers) en is langlopend van aard.</p>		
[13] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	187	243
Schuld aan Nationale-Nederlanden inzake indexatie	536	0
Belastingen en sociale premies	79	92
Overige schulden	2	4
	804	339

De overige schulden en overlopende passiva hebben een kortlopend karakter.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden van het pensioenfonds hebben in 2014 geen bezoldiging ontvangen. Wel wordt aan gepensioneerde bestuurs- en commissieleden een vacatie- en onkostenvergoeding verstrekt. De vacatievergoeding is vastgesteld op € 225,- per bijeenkomst.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2014 had het pensioenfonds geen personeelsleden in dienst.

Baten en lasten	2014	2013
[14] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten		
Herverzekeraar:		
– Rente incassorekening	12	138
– Uitgekeerde overrente	96	69
Subtotaal herverzekeraar	108	207
Banken	-1	1
Waardeoverdrachten	-1	-3
Totaal directe beleggingsopbrengsten	106	205
Indirecte beleggingsopbrengsten		
Herverzekeraar:		
– Indirecte beleggingsopbrengsten algemene reserve	831	-47
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	937	158
[15] Beleggingsopbrengsten voor risico onderneming (VUT-regeling)		
Indirecte beleggingsopbrengsten algemene reserve	276	-51
[16] Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers		
Directe beleggingsopbrengsten	30	62
Indirecte beleggingsopbrengsten	1.642	192
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	1.672	254

[17] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

Bijdragen voor de financiering van de basis- en prepensioenregeling (18,25%)

Bijdrage voor de administratie- en uitvoeringskosten (2%)

Onttrekking VUT voorziening voor opbouw OP vutters

Subtotaal financiering herverzekerde basis- en prepensioenregeling

Bijdrage voor de aanvullende pensioen spaarregeling (APS)

Stortingen Mijn Pensioen rekeningen deelnemers APS

Subtotaal financieringsoverschot APS

Werkgeversbijdrage voor de financiering van de VUT regeling

(incl. ZVW/EZW premie)

Inkoopsommen (onttrekkingen vanaf Mijn Pensioen rekeningen)

Inkoopsommen regulier

FVP bijdragen

	2014	2013
	2.641	2.466
	53	50
	7	32
	2.701	2.548
	565	520
	-355	-511
	210 ¹⁾	9
	8	47
	1	113
	0	86
	10	1
	2.930	2.804

Inzake de basis- en prepensioenregeling bedraagt de jaarlijkse bijdrage 20,25% van de salarissom. Van deze 20,25% is 18,25% bedoeld voor de financiering van de basispensioenregeling en prepensioenregeling en 2% ter dekking van de administratie- en uitvoeringskosten. De Werknemersbijdrage is 7,85% van de pensioengrondslag (salarissom minus franchise).

Inzake de aanvullende pensioen spaarregeling (APS) bedraagt de jaarlijkse bijdrage 4,3% van de salarissom van de actieve deelnemers. Van dit percentage wordt 3,25% door de Werknemer bijgedragen en 1,05% door de Werkgever.

Inzake de aanvullende VUT-regeling worden de werkelijke lasten gedurende een jaar door de Werkgever gedragen.

Daarnaast zijn CAO-partijen begin 2009 middels een "VUT Overeenkomst en Pensioenprotocol" overeengekomen dat de Werknemers vanaf 1 januari 2009 voor maximaal 5 jaar een eigen bijdrage zullen leveren ter grootte van 1% van de salarissom.

1) Ultimo 2014 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van 210, zijnde het verschil tussen de ontvangen premie en benodigde premie in de Aanvullende Pensioen Spaarregeling. De vorming van deze bestemmingsreserve is conform de afspraken gemaakt tussen sociale partners. De aanwending van deze bestemmingsreserve is onderdeel van de gesprekken tussen sociale partners in 2015.

Deze eigen bijdrage gold vanaf 1 januari 2009 en is derhalve geëindigd per 1 januari 2014.

In verband met de afspraken die zijn gemaakt in het Principe Akkoord van maart 2012 tussen sociale partners, is in het jaar 2014 een extra premie van 1% van de som van de jaarsalarissen in rekening gebracht. Verder is er gedurende de jaren 2012, 2013 en 2014 een percentage van 0,6 van de som van de jaarsalarissen betaald ter dekking van de premie over kalenderjaar 2011.

Kostendeekkende premie	2.749	2.850
Kostendeekkende premie garantiecontract	2.691	2.659
Gedempte kostendeekkende premie (3%; 2013: 3%)	2.756	2.710
Feitelijke premie	2.733	2.673

De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

- Actuarieel benodigd	1.673	1.749
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	127	102
- Opslag in stand houden vereist vermogen	20	26
- Opslag voor uitvoeringskosten	929	973

2.749	2.850
--------------	--------------

De kostendeekkende premie garantiecontract is als volgt samengesteld:

- Actuarieel benodigd	1.616	1.560
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	127	102
- Opslag in stand houden vereist vermogen	19	24
- Opslag voor uitvoeringskosten	929	973

2.691	2.659
--------------	--------------

De gedempte kostendeekkende premie (3%; 2013: 3%) is als volgt samengesteld:

- Actuarieel benodigd	1.680	1.610
- Risicopremies overlijden en arbeidsongeschiktheid	127	102
- Opslag in stand houden vereist vermogen	20	25
- Opslag voor uitvoeringskosten	929	973

2.756	2.710
--------------	--------------

De feitelijke premie (2.733) is hoger dan de kostendeekkende premie garantiecontract (2.691). De aan Nationale-Nederlanden verschuldigde premie is gebaseerd op de grondslagen zoals vastgelegd in de herverzekeringsovereenkomst. De feitelijke premie is gebaseerd op de doorsnee premie en de uit de VUT-voorziening vrijgevallen werkgeverspremie. De feitelijke premie is exclusief het financieringsoverschot APS. De gedempte kostendeekkende premie wordt vastgesteld op 3%. Dit percentage is gelijk aan de door de herverzekeraar gehanteerde rekenrente en ligt onder het verwachte beleggingsrendement op basis van de strategische verdeling van het pensioenfonds. De opslag voor het bereiken c.q. in stand houden van het vereist eigen vermogen op 1 januari 2014 is procentueel gelijk aan de opslag bij de kostendeekkende premie.

[18] Bijdragen voor risico deelnemers

Premies pensioensparen

355

511

[19] Saldo van overdrachten van rechten

-48

-3

[20] Mutatie vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen

16.044

-4.840

[21] Pensioenuitkeringen

Pensioenen

Ouderdomspensioen

-3.004

-2.900

Prepensioen

-170

-338

Partnerpensioen

-594

-534

Wezenpensioen

-8

-13

Invaliditeitspensioen

-10

-13

Afkoopsommen

-3

-9

Subtotaal

-3.789

-3.807

Andere uitkeringen

VUT-uitkeringen

-66

-324

Overige uitkeringen

-7

-29

Subtotaal

-73

-353

Totaal pensioenuitkeringen

-3.862

-4.160

	2014	2013
[22] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen		
Wijziging rentecurve	-18.388	2.931
Benodigde intresttoevoeging	-374	-365
Toevoeging pensioenopbouw	-1.764	-2.031
Uitgaande waardeoverdrachten	134	136
Toename voorziening toekomstige kosten	-35	-34
Vrijval excassokosten	76	76
Uitkeringen	3.794	3.821
Actuarieel resultaat op sterfte	600	1.040
Actuarieel resultaat op arbeidsongeschiktheid	-29	59
Actuarieel resultaat op reguliere mutaties	27	10
Toeslagverlening actief	-405	-225
Toeslagverlening inactief	-629	-448
Toeslagverlening slapers	-185	-130
Wijziging actuariële grondslagen (sterftetafel)	499	0
Wijziging actuariële grondslagen (ervaringssterfte)	635	0
	-16.044	4.840
[23] Mutatie VUT-voorziening	-35	532
[24] Mutatie Voorziening langdurig zieken	-3	2
[25] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stortingen	-355	-511
Onttrekkingen	74	157
Rendement	-1.672	-254
	-1.953	-608
[26] Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers		
Onttrekkingen ING "Mijn Pensioen"	-74	-157
[27] Herverzekering		
Betaalde premies herverzekering (incl. indexatiekoopsommen)	-2.773	-2.582
Door herverzekeraar betaalde uitkeringen	3.797	3.808
Mutatie latente vordering inzake langdurig zieken	3	-2
	1.027	1.224

	2014	2013
[28] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratiekosten:		
Administratie Nationale-Nederlanden	-288	-253
Administratie ING "Mijn Pensioen"	2 ¹⁾	-11
Accountant		
– Controle van de jaarrekening 2012	0	-3
– Controle van de jaarrekening 2013	-13	-35
– Controle van de jaarrekening 2014	-45	0
– Fiscaal advies	0	-9
– Vergoeding werkgever controle basisgegevens	3	3
Actuarissen		
– Jaarwerk en advies	-64	-75
– Certificering	-27	-27
Bestuur en overige algemene kosten	-118	-95
Subtotaal administratiekosten	-550	-505
Kosten herverzekering:		
Kosten garantiecontract Nationale-Nederlanden	-287	-290
Kosten vermogensbeheer:		
Beheerskosten garantiecontract	-245	-222
Incidentele kosten:		
Vergoeding transitiekosten Nationale-Nederlanden	0	-177 ²⁾
Totaal Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.082	-1.194

De kosten vermogensbeheer zijn exclusief de kosten van managementvergoeding ten behoeve van de fondsbeheerders. Deze kosten worden ingehouden binnen de beleggingsfondsen en zijn verwerkt in het fondsrendement.

- Het contract met herverzekeraar Nationale-Nederlanden loopt tot en met 31 december 2016. De hiermee gepaard gaande lasten bedragen jaarlijks circa € 0,3 miljoen.
- Het contract met vermogensbeheerder ING Investment Management loopt tot en met 31 december 2016. De hiermee gepaard gaande lasten bedragen jaarlijks circa € 0,2 miljoen.
- Het contract met AZL loopt tot en met 31 december 2016. De hiermee gepaard gaande lasten bedragen jaarlijks circa € 0,3 miljoen.

1) Deze kosten worden vanaf 2014 geïnd bij de deelnemers.

2) Dit betreft éénmalige kosten.

	2014	2013
[29] Overige baten en lasten		
Overige	26	52
Saldo van baten en lasten	166	-636
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	937	158
Premies	271	23
Waardeoverdrachten	-48	-3
Kosten	0	-177
Uitkeringen	10	18
Sterfte	19	35
Toeslagverlening	-1.030	-707
Andere oorzaken	7	17
Totaal jaarresultaat	166	-636

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Deze risicoparagraaf is opgesteld op basis van de "look-through" methode. In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna wordt een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Begin 2012 is een andere invulling gegeven van de beleggingen en is de beheerder overgegaan van de traditionele indeling vastrentende waarden en zakelijke waarden naar een matching portefeuille en return portefeuille. De matching portefeuille heeft tot doel om de rentegevoeligheid van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de uitkeringen voor een deel te matchen. De return portefeuille moet voor additioneel rendement zorgen voor de portefeuille.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijzrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2014		2013	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden en vastgoedbeleggingen				
<i>Verdeling zakelijke waarden en vastgoedbeleggingen per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	4.821	22,1	8.061	41,9
Opkomende markten (Emerging markets)	2	0,0	117	0,6
Vastgoedbeleggingen	2.400	11,0	656	3,4
Liquiditeiten begrepen in beleggingen in ING Balanced Return Fonds ¹⁾	14.543	66,9	3.197	16,6
Alternatieve beleggingen in ING Balanced Return Fonds	0	0,0	449	2,3
Vastrentende beleggingen begrepen in ING Balanced Return Fonds	0	0,0	6.772	35,2
	21.766	100,0	19.252	100,0

Door de beleggingsmix van het ING Balanced Return Fonds is het niet mogelijk om de risico-informatie zodanig te rapporteren dat deze is toe te rekenen aan een specifieke categorie.

1) Onder "liquiditeiten begrepen in beleggingen" zijn de overige activa en passiva van beleggingsfondsen waarin wordt belegd verantwoord. Deze overige activa en passiva maken deel uit van de participatiewaarde van de desbetreffende deelneming in het fonds. Tot overige activa en passiva worden gerekend de niet direct als beleggingen aan te merken posten in de balansen van de beleggingsfondsen als mede de derivaten die in de portefeuille van de beleggingsinstellingen kunnen zijn opgenomen.

Van de alternatieve beleggingen in 2013 die voortvloeien uit de portefeuille van ING Balanced Return fund is geen look through informatie beschikbaar.

Onder alternatieve beleggingen zijn beleggingen van het ING Balanced Return Fonds opgenomen in:

- ING Lux Invest Commodity Enhanced; en
- ING Lux Invest Alternative Beta.

Deze fondsen beleggen voornamelijk in financiële instrumenten zoals indexswaps, opties, futures en valutatermijncontracten.

Deze instrumenten worden niet afzonderlijk getoond in deze risicoparagraaf maar zijn begrepen onder de "liquiditeiten begrepen in beleggingen".

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Zakelijke waarden naar valuta (exclusief derivaten)</i>				
Euro	2.738	12,6	6.574	34,1
Amerikaanse dollar	2.982	13,7	6.546	34,0
Britse pound sterling	521	2,4	751	3,9
Japanse yen	346	1,6	616	3,2
Zwitserse franc	352	1,6	270	1,4
Overige valuta	284	1,3	2.771	14,4
Liquiditeiten begrepen in beleggingen in ING Balanced Return Fonds	14.543	66,8	1.724	9,0
	21.766	100,0	19.252	100,0

Door de beleggingsmix van het ING Balanced Return Fonds is het niet mogelijk om de risico-informatie zodanig te rapporteren dat deze is toe te rekenen aan een specifieke categorie.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Vastrentende waarden naar valuta (exclusief derivaten)</i>				
Euro	30.591	35,8	53.190	81,0
Liquiditeiten begrepen in beleggingen	54.064	63,2	11.470	17,5
Overige valuta	882	1,0	1.022	1,5
	85.537	100,0	65.682	100,0

Kredietrisico

Voornamelijk wordt belegd via fondsen die aan de hand van mandaten gemanaged worden. Een van de aspecten daarbij is het beheersen van kredietrisico's. Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

De portefeuille Vastrentende waarden bevat ook rechtstreekse beleggingen waarbij het kredietrisico mede met behulp van de Standard & Poor's en Moody's rating wordt gemonitord. Bij de balanspost Vastrentende waarden is een nadere toelichting opgenomen waaruit de verdeling van de portefeuille blijkt. Het kredietrisico heeft alleen betrekking op vastrentende waarden.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden per kredietrisico:</i>				
AAA	15.558	18,2	38.908	59,2
AA	10.689	12,5	19.025	29,0
A	1.182	1,4	503	0,8
BBB	2.853	3,3	2.188	3,3
Lager dan BBB	1.071	1,3	641	1,0
Cash / geen rating beschikbaar	120	0,1	193	0,3
Liquiditeiten begrepen in beleggingen	54.064	63,2	0	0,0
Overig	0	0,0	4.224	6,4
	85.537	100,0	65.682	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	10.222	12,0	23.798	36,2
Resterende looptijd 1 <> 5 jaar	16.575	19,4	33.502	51,0
Resterende looptijd >= 5 jaar	4.676	5,5	4.158	6,3
Liquiditeiten begrepen in beleggingen	54.064	63,1	0	0,0
Overig	0	0,0	4.224	6,5
	85.537	100,0	65.682	100,0

De post "Overig" bevat vastrentende beleggingen begrepen in het ING Balanced Return Fonds welke niet toe te rekenen zijn naar een hierboven vermeld kredietrisico of looptijd.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2014		2013	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar risicoklasse:</i>				
Bedrijven	1.733	2,0	2.175	3,3
Financiële instellingen	1.306	1,5	407	0,6
Overheid	27.757	32,5	58.546	89,1
Lokale overheid	0	0,0	13	0,0
Hypotheken / leningen	133	0,2	117	0,2
Overig / beleggingen in beleggingsfondsen	544	0,6	4.424	6,8
Liquiditeiten in beleggingen	54.064	63,2	0	0,0
	85.537	100,0	65.682	100,0
<i>Verdeling zakelijke waarden en vastgoedbeleggingen per regio:</i>				
Europa	2.110	9,7	3.477	18,1
Midden Oosten / Afrika	3	0,0	31	0,2
Noord-Amerika	4.071	18,7	4.102	21,3
Midden- en Zuid-Amerika	21	0,1	13	0,1
Azië	817	3,8	1.039	5,4
Oceanië	201	0,9	95	0,5
Liquiditeiten begrepen in beleggingen in ING Balanced Return Fonds	14.543	66,8	3.197	16,6
Alternatieve beleggingen in ING Balanced Return Fonds	0	0,0	449	2,3
Vastrentende beleggingen begrepen in ING Balanced Return Fonds	0	0,0	6.772	35,2
Overig / beleggingen in beleggingsfondsen	0	0,0	77	0,3
	21.766	100,0	19.252	100,0

Door de beleggingsmix van het ING Balanced Return Fonds is het niet mogelijk om de risico-informatie zodanig te rapporteren dat deze is toe te rekenen aan een specifieke categorie.

Van de alternatieve beleggingen die voortvloeien uit de portefeuille van ING Balanced Return fund is geen look through informatie beschikbaar.

Binnen de beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd kunnen effecten worden uitgeleend. Er geldt geen beperking van het percentage van de effecten dat kan worden uitgeleend. Het desbetreffende beleggingsfonds waarin wordt geparticipeerd loopt door het uitlenen van effecten een afwikkelingsrisico. Dit is het risico dat bij de afwikkeling van een transactie de tegenpartij niet aan zijn verplichtingen voldoet waardoor betaling of levering van financiële instrumenten niet, niet op tijd of niet zoals verwacht plaatsvindt.

Binnen de beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd kunnen effecten worden uitgeleend. Er geldt geen beperking van het percentage van de effecten dat kan worden uitgeleend.

Er zijn geen beleggingen uitgeleend op balansdatum. Er zijn geen beleggingen in Smurfit Kappa Group en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Eerbeek, 9 juni 2015

Peter van Dijk
Voorzitter

Frank Elschot
Secretaris

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Gevolgen nieuwe Financiële Toetsingskader voor het pensioenfonds

Een groot deel van de wijzigingen in het nieuwe Financiële Toetsingskader raken het pensioenfonds niet. Deze wijzigingen hebben namelijk geen betrekking op volledig herverzekerde fondsen.

Het pensioenfonds hanteert een dekkingsgraaddefinitie waarin de vrije reserves afgezet worden tegen de herverzekerde voorziening. Op deze wijze is de dekkingsgraad een graadmeter voor de relatieve hoogte van de vrije reserves. In de dekkingsgraaddefinitie die door De Nederlandsche Bank gehanteerd wordt, worden de vrije reserves afgezet tegen de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (exclusief herverzekerde voorzieningen). Aangezien het pensioenfonds alleen een herverzekerde voorziening kent, heeft het geen dekkingsgraad conform de definitie voor De Nederlandsche Bank en is ook de beleidsdekkingsgraad hier niet van toepassing.

In de verscherpte regels voor toeslagverlening is expliciet opgenomen dat deze niet van toepassing zijn op volledig herverzekerde fondsen.

De haalbaarheidstoets toetst de financiële opzet van het pensioenfonds en toetst onder meerdere scenario's of het verwachte pensioenresultaat voldoet aan de door het pensioenfonds zelf gestelde normen. Het pensioenfonds zelf definieert hoe ver het pensioenresultaat mag wegzakken. Blijkt uit de haalbaarheidstoets dat het verwachte pensioenresultaat niet voldoet aan deze normen, dan moet dit gecommuniceerd worden aan de achterban én sociale partners en leidt dit er mogelijk toe dat het pensioencontract herzien wordt. De haalbaarheidstoets is ook van toepassing voor herverzekerde pensioenfonds.

In de nieuwe herstelsystematiek moet een pensioenfonds, indien naar verwachting niet tijdig hersteld kan worden tot de vereiste dekkingsgraad, maatregelen nemen om dit alsnog te bewerkstelligen. Deze maatregelen mogen gespreid worden, maar moeten tenminste tijdsevenredig genomen worden gedurende de hersteltermijn. Daarnaast geldt dat indien het vrije vermogen gedurende vijf jaar lager is dan het minimaal vereiste vermogen, dat het pensioenfonds direct maatregelen moet nemen. Gezien de herverzekerde situatie van het pensioenfonds wordt een tekort niet verwacht, op de exacte herstelsystematiek gaan wij hier dan ook niet verder in.

Het pensioenfonds stelt de kostendekkende premie vast op basis van de premie aan de herverzekeraar vermeerderd met de solvabiliteitsopslag en kosten die buiten het garantiecontract om gemaakt worden. Deze wijze van vaststelling kan het pensioenfonds onder het nieuwe Financiële Toetsingskader handhaven.

Uit de nieuwe berekeningsmethode voor het vereist eigen vermogen volgt een vereist eigen vermogen van 0 voor het pensioenfonds, conform de voorgaande standaard berekeningsmethode. De huidige methode waarbij voor het pensioenfonds uiteindelijk het vereist eigen vermogen gelijkgesteld wordt aan het minimaal vereist eigen vermogen kan derhalve gehandhaafd worden.

Resultaatbestemming

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2014 als volgt te verdelen:

	2014
	x € 1.000
Algemene reserve	-44
Bestemmingsreserve	210
	<hr/>
	166
	<hr/>

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland te Loenen is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn herverzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen, dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagambitie in belangrijke mate afhankelijk is van de toekomstige beschikbare middelen.

Het oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat tot en met 31 december 2014 van kracht was. Voor de volledigheid merk ik op dat, op basis van gegevens die door het pensioenfonds zijn aangeleverd en door mij op plausibiliteit gecontroleerd, mijn oordeel over de vermogenspositie per 1 januari 2015 op basis van het nieuw Financieel Toetsingskader niet zou zijn gewijzigd.

Apeldoorn, 9 juni 2015

ir. drs. G. Veluwenkamp AAG
verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van het pensioenfonds

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland te Loenen (Gld.) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2014;
- de staat van baten en lasten over 2014; en
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Smurfit Nederland (hierna de stichting) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij voor de planning en uitvoering van onze werkzaamheden de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.000.000. De materialiteit is gebaseerd op het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de pensioenverplichtingen en de reserves. Dit betreft het vermogen dat de basis vormt voor de berekening van de dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van de stichting. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meeste recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Actuariële Genootschap (AG). De tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fonds-specifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven op pagina 50 en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 8. Uit deze toelichting blijkt dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden door toepassing van de in 2014 verschenen herziene prognosetafels en de aanpassing van de fonds specifieke ervaringssterfte. Volgens deze toelichting is het saldo van de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 1,1 miljoen lager uitgekomen.

Bij de controle hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de certificerende actuaris van de stichting. De certificerende actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerende actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening hebben wij met de certificerende actuaris onze planning, werkzaamheden en verwachtingen afgestemd voor de controle. De rolverdeling en afspraken zijn vastgelegd en aan elkaar bevestigd. Daarnaast hebben wij met de certificerende actuaris de uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden afgestemd. Tevens hebben wij onderling gegevens uitgewisseld met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2014. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerende actuaris. Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerende actuaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn.

Verwerking contract herverzekeraar ten behoeve van jaarrekening

De stichting heeft in 2012 een herverzekeringsovereenkomst afgesloten met de herverzekeraar Nationale Nederlanden. Voor het herverzekeringsovereenkomst houdt de herverzekeraar een beleggingsdepot aan. De herverzekeraar rapporteert periodiek over het depot op basis van een winstdeling jaarwerk. In het winstdeling jaarwerk wordt gerapporteerd over de beleggingen die zijn opgenomen in

het depot. Daarnaast wordt in het winstdeling jaarwerk de voorziening voor verzekeringsverplichtingen opgenomen. Op basis van de resultaten van het depot wordt tevens periodiek de stand van de overrente bepaald.

De stichting heeft in de jaarrekening een vordering opgenomen inzake herverzekeringstechnische voorzieningen. In toelichting 4 is een nadere toelichting opgenomen op deze vordering. Uit deze toelichting blijkt dat een afwaardering in verband met kredietwaardigheid niet benodigd is, dat de looptijd van het herverzekeringcontract tot en met 31 december 2016 is en wat de contractuele afspraken zijn bij een beëindiging van de herverzekering.

Wij hebben de opgenomen activa, passiva, baten en lasten in het financieel verslag van het winstdeling jaarwerk aangesloten op de onderliggende documentatie waaronder het door een accountant gecontroleerde verslag van de vermogensbeheerder. Daarnaast hebben wij vastgesteld of het winstdelingsjaarwerk is opgesteld conform de contractuele bepalingen zoals opgenomen in het herverzekeringcontract. Wij hebben daarnaast controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van het herverzekeringstechnische voorzieningen per 31 december 2014. Daartoe hebben wij de voorwaarden in herverzekeringcontract en de kredietwaardigheid van de herverzekeraar onderzocht. Tot slot hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de herverzekeringstechnische voorzieningen onderzocht.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van de stichting. Ondergetekende treedt op als externe accountant sinds de controle van het boekjaar 2014.

Maastricht, 9 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.E.J. Pluymakers RA